

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ІСПАНСЬКОМОВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У СКЛАДІ
АМЕРИКАНСЬКОГО ВАРІАНТА СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Виконав: студент 2 курсу,
групи 8.0358-а-з,
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша –
англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Погорілий Микола Геннадійович

Керівник к.ф.н., доц. Залужна М. В.

Рецензент к.ф.н., доц. Шама І. М.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша англійська
Освітньо-професійна програма Мова і література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ПОГОРІЛОМУ МИКОЛІ ГЕННАДІЙОВИЧУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Іспанськомовні запозичення у складі американського варіанта сучасної англійської мови»

керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Залужна Марина Володимірівна, к.ф.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «22» квітня 2019 року № 596-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 9 січня 2020 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту) теоретичні засади дослідження запозичень; словники американської англійської.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) Дослідити проблему визначення запозичень; 2) Розглянути основні підходи до класифікації запозичень у сучасному мовознавстві; 3) Дослідити спангліш як мовний феномен; 4) Здійснити класифікацію іспанізмів в американському варіанті сучасної англійської мови за лексико-тематичними групами, за частиномовною приналежністю та за ступенем асиміляції.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Залужна М. В., к.ф.н., доц.	23.04.2019	23.04.2019
Розділ 1	Залужна М. В., к.ф.н., доц.	15.06.2019	15.06.2019
Розділ 2	Залужна М. В., к.ф.н., доц.	25.09.2019	25.09.2019
Висновки	Залужна М. В., к.ф.н., доц.	30.10.2019	30.10.2019

6. Дата видачі завдання 23.04.2019

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2019	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2019	виконано
3.	Написання вступу	червень 2019	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	серпень 2019	виконано
5.	Написання практичного розділу	вересень 2019	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2019	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	грудень 2019	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	січень 2020	виконано
9.	Захист	січень 2020	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____
(підпис)

М. Г. Погорілий
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проекту)

_____
(підпис)

М. В. Залужна
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____
(підпис)

М. В. Залужна
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 65 стор., 55 джерел, 1 додаток.

Об'єкт дослідження: іспанські запозичення у складі американського варіанта англійської мови.

Мета роботи: охарактеризувати особливості запозичень як лінгвістичної проблеми, а також проаналізувати на матеріалі дослідження іспанізмів в американському варіанті англійської мови.

Теоретико-методологічні засади: різні характеристики запозичень розглядали: Я. Голдованський, Л. Гончаренко, Л. Крисін, Т. Мамонтова, А. Уфімцева. Дослідженнями іспанських запозичень займалися такі мовознавці як, А. Ахмад та С. Балуян, Х. Усманалієв, А. Ставанс Ю. Шовкопляс, А. Юнацька та ін.

Отримані результати: в загальному розумінні, запозиченням є слово, що було взято з іншої мови в певний період історії і адаптовано відповідно до принципів мови-реципієнта. Існують різні підстави для класифікації запозичень: за ступенем асиміляції, за джерелом запозичення, за структурою виділяють та за тематичними групами. Функції запозичень з кожної мови закладені в узусі і знаходять своє вираження безпосередньо у мовленні на основі співвідношення форми та значення. Запозичення з іспанської мови мають назву іспанізмів. Ми дізналися, що явище «спангліш» виникло через змішання англійської та іспанської мов у США. В результаті з'ясувалося що іспанізми в американському англійському вирізняються: за лексико-тематичними групами, за частиномовною приналежністю та за ступенем асиміляції, на основі вибірки зі словників американської англійської .

Ключові слова: запозичення, іспанськомовні запозичення, американська англійська, спангліш, іспанізми

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ	7
1.1 Проблема визначення запозичень	7
1.2 Класифікація запозичень	11
1.3 Мовні особливості запозичень.....	19
1.4 Специфіка функціонування запозичень.....	23
РОЗДІЛ 2 ІСПАНІЗМИ ТА ЛЕКСИКА СПАНГЛІШ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	27
2.1 Іспанськомовні запозичення та спангліш як мовний феномен	27
2.2 Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за лексико-тематичними групами	37
2.3 Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за частиномовною приналежністю	42
2.4 Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за ступенем асиміляції.....	45
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТОК.....	61

ВСТУП

Актуальність теми дослідження обумовлена стрімким зростанням запозичень в американській англійській мові, велика частина з яких має іспанськомовне походження. Звичайно, процеси запозичень, в тому числі й з іспанської мови відбувалися в англійській мові і раніше, але на початку ХХІ століття вони стали входити до мови так інтенсивно, що закріплюються у повсякденній мові швидше, ніж фіксуються у словниках. Наразі у США збільшується число громадян, які розмовляють іспанською мовою. У зв'язку з цим серед феноменів мовних контактів багатьма дослідниками виділяється змішення англійської та іспанської мов, що отримало назву «спангліш». З огляду на масштаби поширення запозичень, представляється необхідним розглянути це явище в аспекті вивчення іспанських запозичень в американській англійській.

Основні проблеми розвитку англійської та іспанської лексики вивчали Г. Антрушина, Дж. Гріно та Дж. Кітредж, Н. Раєвська, О. Вершиніна, В. Виноградов, А. Воєхевич, Д. Дроздовський та ін.

Загальні проблеми міжмовних контактів піддавали аналізу У. Вайнрах та ін. Явище міжмовності розглядали М. Дебрєн, Л. Пітолін, Л. Селінкер та ін. Спангліш як феномен міжмовності аналізували Х. Гаррідо Медіна, Н. Гонсалес Ечевєррія, Х. Кастро Роч, В. Масляков, А. Ставанс, Ф. Морено Фернандес, Д. Пітолін та ін.

Різні характеристики запозичень у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві досліджували такі вчені, як Я. Голдованський, Л. Гончаренко, Л. Крисін, Т. Мамонтова, М. Орешкина, А. Уфімцева та ін. На прикладах взаємодії різних мов розбирали запозичення Н. Гудима, В. Сімонок та ін. (українська мова та інші мови) А. Олійник та ін. (англійська та українська мови), Ф. Бацевич та В. Чернуха та ін. (українська та російська мови),

В. Аристова та ін. (англійська та російська мови), З. Бандурко, Л. Гончаренко та ін. (німецька мова та інші мови) та ін.

Дослідженням іспанських запозичень були присвячені роботи таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як А. Ахмад та С. Балуюн, Х. Усманалієв та ін.; в тому числі, іспанізм в американській англійській досліджували Х. Гаррідо Медіна, А. Ставанс, А. Ісаєва, С. Кудряшова, Ю. Шовкопляс, А. Юнацька та ін.

Різні засоби, завдяки яким здійснюються дериваційні процеси у мові, досліджували Х. Ортега-і-Гассет, Т. Цвігун, та ін.

В той же час, через те, що процес проникнення іспанізмів до американської англійської продовжується, проблема залишається актуальною і потребує подальшого вивчення. Це обумовлює актуальність обраної теми дипломного дослідження.

Об'єкт дослідження – іспанські запозичення.

Предметом дослідження є іспанські запозичення у складі американського варіанта сучасної англійської мови.

Мета дослідження: охарактеризувати особливості запозичень як лінгвістичної проблеми, а також проаналізувати на матеріалі дослідження іспанізм в американському варіанті сучасної англійської мови.

Досягнення мети роботи передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Дослідити проблему визначення запозичень.
2. Розглянути основні підходи до класифікації запозичень у сучасному мовознавстві.
3. Визначити мовні особливості запозичень.
4. Схарактеризувати особливості функціонування запозичень.
5. Дослідити спангліш як мовний феномен.
6. Здійснити класифікацію іспанізмів в американському варіанті сучасної англійської мови за лексико-тематичними групами, за частиномовною приналежністю та за ступенем асиміляції.

Матеріалами дослідження виступають іспанізми; методом суцільної вибірки було виокремлено 117 мовних одиниць зі словників американської англійської, а саме: “Oxford ESL Dictionary for Students of American English”, “Longman dictionary of American English” та “ The Online Etymology Dictionary”.

Методологічною основою дослідження є принцип єдності теорії та практики. **Основні методи дослідження:** критичний аналіз досліджень з даної проблеми, системний аналіз, метод зіставлення, описовий метод (прийоми внутрішньої та зовнішньої інтерпретації), метод кількісних підрахунків (квантитативний аналіз).

Наукова новизна дослідження запропонованої роботи полягає в тому, що було запропоновано систематизований підхід до іспанських запозичень у складі американського варіанта англійської мови. Уточнено лексико-тематичну класифікацію іспанізмів в американському варіанті сучасної англійської мови.

Теоретична значущість полягає в тому, що дана праця є внеском в дослідження запозичень в сучасній лексикології та соціології.

Практичне значення роботи полягає в тому, що дані, отримані в результаті дослідження, можуть бути застосовані як у галузі філології, зокрема, лексикології, так і прагмалінгвістики та соціолінгвістики. Основні питання, розглянуті в роботі, можуть бути включені до розробки лекцій з лексикології, використані при перекладах текстів.

Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі визначено основні теоретичні аспекти дослідження запозичень.

В другому розділі проаналізовано на матеріалі дослідження семантику іспанізмів в американському варіанті сучасної англійської мови.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи. Додаток містить добірку із 117 іспанськомовних запозичення у складі англійської мови, які стали фактичним матеріалом дослідження.

Загальна кількість сторінок 65, кількість використаних джерел 55.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ

1.1 Проблема визначення запозичень

Англійська мова, в тому числі й її американський варіант зазнали великих історичних змін. Проблема мовних контактів – одна з найбільш цікавих в сучасній лінгвістиці. Процес запозичення, що нараховує тисячі років, може розглядатися як конкретний приклад мовних контактів [Исаева 2018, с. 40].

Термін «запозичення» має два основних напрямки визначення в лінгвістичній літературі. По-перше, запозичення – один із способів збагачення словникового запасу мови (І. О. Бодуен де Куртене, Л. Блумфілд, Л. А. Булаховський). По-друге, цей термін також позначає процес введення та адаптації запозиченого елемента (лексеми, слова) у мові (І. М. Обухова).

«Гості з іншої мови» [Hughes 2000, с. 54] або запозичені слова пронизують англійську мову. Через лінгвістичний осмос ці багатотисячні слова були перенесені з однієї мови іншою протягом історії. О. Йеспersen у своїй книзі «Зростання та структура англійської мови» вказує, що англійська мова є «ланцюжком запозичень».

О. О. Потебня зазначав, що процес запозичення є творчим. Він стверджував, що «запозичення означає збагачення людської культури та мови, додаючи до неї щось нове» [Потебня 1968, с. 269].

У зв'язку з цим дослідник Л. В. Щерба визначає, що «процес запозичення є спробою мовця передати елементи однієї мови іншій» [Щерба 1974, с. 124].

За словами В. М. Арістової, термін «запозичення» означає процес усвідомлення мовцями іноземного слова. Поняття «запозичення» – це, звичайно, метафора, оскільки немає буквального процесу запозичання [Арістова 1968, с. 34] однією мовою певних слів у іншій, а також немає процесу «повернення запозичень» [Арістова 1968, с. 34]. Слова просто використовуються мовленнєвою спільнотою, яка говорить мовою, відмінною від тієї, з якої ці слова виникли.

Головною умовою запозичення іншомовних слів є наявність контакту мови одержувача з мовою-джерелом і, як наслідок, двомовності мовців.

Однак, на думку І. В. Гавриша, двомовність як умову запозичення не слід розуміти лише як результат територіального контакту двох сусідніх народів, особливо якщо мати на увазі сучасні процеси запозичення, коли основним способом переміщення слів з однієї мови до іншої є письмовий (через різні види текстів). Такі види мовленнєвої діяльності, як читання, говоріння та переклад зарубіжної преси, наукова та публіцистична література, участь у міжнародних конференціях, конгресах, симпозіумах, спілкування у процесі розробки спільних технічних та наукових проектів тощо, створюють сприятливі умови для запозичення іншомовної лексики та термінології [Гавриш 1998, с. 306].

Тому запозичення є наслідком культурного контакту між двома мовними спільнотами. Запозичення слів може йти в обох напрямках між двома мовами, які контактують, але часто виникає асиметрія, така що більше слів переходить з однієї мови до іншої [Антрушина 1985, с. 223]. У цьому випадку спільнота з мовою джерела має певну перевагу (в аспекті влади, престижу та / або багатства), що робить об'єкти та ідеї, які вона приносить, бажаними та корисними для спільноти мови запозичення. Наприклад, германські племена на рубіжі ер прийняли численні запозиченні слова з латинської мови, коли вони одержували нові продукти через торгівлю з римлянами.

Говорячи про запозичення іншомовних елементів, слід зазначити, що саме переноситься з однієї мови на іншу: фонема, морфема, слова чи інші елементи [Зорівчак 1973, с. 95 – 99]. За словами В. М. Арістової, запозичення фонем та морфем не можна порівнювати. Тому дослідниця пропонує розрізняти первинні елементи, які можна самостійно перекласти з однієї мови на іншу, що мають основну мовленнєву інформацію та наділені відносною самостійністю, та вторинні елементи, які не можуть бути самостійно перекладені на іншу мову [Аристова 1968, с. 34]. До первинних елементів належать лексичні, семантичні, синтаксичні та стилістичні елементи. Фонетичні, фонологічні та морфологічні елементи відносяться до другої групи.

Відомий мовознавець Л. П. Крисін вважає, що елементи, що переходять з однієї мови в іншу, можуть бути одиницями різних рівнів мовної структури, такими як: фонологія, морфологія, синтаксис, словниковий запас або семантика [Крысин 1968, с. 208].

Він також висунув такі тези:

1. Запозичення слів є найбільш типовим випадком запозичення.
2. Фонемічне запозичення – найрідкісніший випадок, залежно від ступеня контакту між двома мовами.
3. Запозичення морфем відбувається переважно в межах слова;
4. Виділення морфем здійснюється на основі словесного ряду, який включає слова із загальним лексичним значенням, які характеризуються повторенням структурного елемента;

Синтаксичне або структурно-синтаксичне запозичення виникає, коли на побудову фраз у мові впливають іншомовні синтаксичні конструкції [Крысин 1968, с. 210].

Український мовознавець С. В. Семчинський дотримується такої ж думки щодо запозичених елементів (фонема, морфема, слова, синтаксичні та смислові елементи). На його думку, термін «запозичення» стосується не

лише лексичних елементів. Це можна пояснити тим, що також були запозичені фонemi, засоби словотворення, моделі словотворення, окремі морфеми, фрази, фразеологічні одиниці, схеми речень, граматичні категорії та флексії [Семчинський 1988, с. 281].

Американський структураліст Уріель Вайнрейх розглядає запозичення як початкові форми мовного втручання в умовах двомовності [Вайнрайх 1979, с. 364].

Таким чином, запозичення – це процес, при якому певний елемент іноземної мови з'являється в іншій мові і фіксується нею. Це невід'ємна частина функціонування та історичної мінливості мови, одне з основних джерел поповнення словникового запасу. Це також повноцінний елемент мови, який є частиною його лексичного багатства і слугує джерелом утворення нових коренів і словотвірних елементів. Запозичення в мовах – один з найважливіших факторів їх розвитку. Процес запозичення лежить в самому серці мовної діяльності.

Частка запозичених слів та понять у мовах дуже велика. Тому неможливо точно підрахувати запозичення через постійне збільшення кількості іншомовних елементів або внаслідок засвоєння, що ускладнює можливість визначення походження слова [Реформатский 1967, с. 544].

Отже, ми вважаємо найбільш доцільним визначенням терміна запозичення, дефініцію вченої Аристової, яка дала наступне визначення цього поняття. «Запозичення» – це, звичайно, метафора, оскільки немає буквального процесу запозичання однією мовою певних слів у іншій, а також немає процесу «повернення запозичень».

1.2 Класифікація запозичень

У вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці існують різні підходи до класифікації запозичень: за часом запозичення елемента, за мовою-джерелом, за сферою функціонування лексичних одиниць, за ступенем засвоєння іншомовної лексики у мови-реципієнта. Слід зазначити, що більшість з них перехрещуються, проте можна виділити певні закономірності. Аналіз наукових робіт дозволив виділити такі типи класифікацій.

I. Класифікації запозичень за ступенем асиміляції.

Мова, запозичуючи іншомовні слова, не залишає їх постійними протягом тривалого проміжку часу. Згодом слова перебудовуються відповідно до її фонетичних, морфологічних і лексичних законів, приводяться у відповідність з системою мови в цілому, тобто зазнають процес засвоєння, асиміляції [Ефремов 1959, с. 19]. В ході процесу асиміляції запозичення втрачають свої іншомовні риси, припиняють виділятися на тлі особливої для мови, що запозичує, лексики, виявляються її невіддільним елементом. Асиміляція запозичених слів є пристосування їх в фонетичному, граматичному, семантичному і графічному відношенні до системи приймаючої їх мови. Вступивши у взаємозв'язок з лексикою даної мови, запозичені одиниці підпорядковуються правильності формування основного словникового фонду, який разом з граматичною системою змінює їх по внутрішнім закономірностям розвитку мови [Ефремов 1959, с. 20].

Найбільш поширеною в англійській лінгвістиці класифікацією запозичень за ступенем асиміляції є класифікація лінгвіста Дж. Х'юза, згідно з якою запозичення можна розділити на чотири категорії:

- 1) гостьові слова (guest words),
- 2) іноземні слова (foreign words),
- 3) власне запозичені слова (loan words),

4) кальки (calques) [Hughes 2000, с. 54])

З одного боку, слова, які зберігають своє первісну вимову, написання та значення, називаються “гостьовими словами” (guest words). Їх просто приймають до мови так, як вони є. Наприклад, запозичення з іспанської *embargo* ‘наказ тимчасово призупинити щось, особливо торгувати або давати інформацію’.

З іншого боку, іноземні слова (foreign words) частково засвоюються і їх важче розпізнати як запозичення. Подібні слова відрізняються тим, що загальний звуковий комплекс вважається новим для мови, що запозичує, хоча кожен з складових звуків, за рідкісним винятком, заміщається звуком мови, в якій вони з’являються [Виноградов 1978, с. 13]. Для прикладу, слово *tomato* ‘томат’, запозичене англійською з іспанської, має різні особливості вимови.

Власне запозичені слова (loan words) міцно входять до фону мови, що запозичає, вони стають рідними і їх навряд чи можна ідентифікувати, наприклад *cotton* ‘бавовна’, від іспанського *algodon*.

“Кальки” (calques) – це переклад запозичень з інших мов [Hughes 2000, с. 54 – 55]. При калькуванні частини слова або словосполучення переводяться окремо і об’єднуються за прикладом іноземного слова або словосполучення: *refried beans* ‘пересмажені боби’ є запозиченням з іспанської *rijoles refritos*.

Ще одна класифікація за ступенем асиміляції належить А. А. Уфимцевій, яка вважає, що на ступінь асиміляції запозичення можуть вплинути різноманітні причини: 1) запозичення може бути взято з різних мовних груп. Якщо слово відповідає мовній групі приймаючої мови, то воно буде асимільовано швидше і повніше; 2) яким способом дане слово з’явилося в мові. Якщо воно було запозичене усним шляхом, то воно буде асимільовано швидше, ніж запозичення, які прийшли в мову письмово [Уфимцева 1968, с. 91]. Особливу роль відіграє поширеність застосування

запозичення: чим більше його використовують, тим швидше воно асимілюється. У підсумку, чим довше запозичення існує в мові, тим більше воно приживається в ньому. Словникові одиниці, що прийшли в англійську на початковому етапі її формування з французької та скандинавських мов, сучасними носіями мови не сприймаються. З огляду на ступінь асиміляції в англійській мові, ґрунтуючись на класифікації А. А. Уфимцевої, можна розділити на повністю і частково асимільовані, варваризми [Уфимцева 1968, с. 92], а також додати ксенізми.

1. Повністю асимільовані запозичення. Якщо носії мови не ідентифікують запозичення як іноземні, то їх можна сприймати як повністю асимільовані. Подібні слова отримують тип мови-реципієнта [Уфимцева 1968, с. 93]. Варто відзначити, що при запозиченні слів з іспанської ідентифікація ускладнюється, так як, наприклад, і в іспанській, і в англійській форма множини створюється за допомогою додавання закінчення *-s* до основи. Повністю асимільованим запозиченням вважається, наприклад, *apricot* ‘абрикос’, що походить від іспанського слова *albaricoque*.

2. Частково асимільовані запозичення. Частково асимільовані запозичення в деякій мірі з’єднуються зі структурою приймаючої мови. Слова можуть бути не асимільовані в приймаючій мові фонетично, наприклад, у слові *junta* ‘хунта’ згідно з правилами читання англійської мови перший звук на початку слова має вимовлятися [дж], але насправді він вимовляється так, як в іспанському варіанті – [х]. Переходячи в іншу мову, запозичення здатні модифікувати форму написання, що також маркує їх як частково асимільовані: *guitar* ‘гітара’, від іспанського слова *guitarra*; *avocado* ‘авокадо’, від іспанського *aguacate*.

3. Варваризми. До так званих “варваризмів”, слабо асимільованих запозичень, відносяться ті одиниці, які відображають реалії побуту країни, не властиві країні мови, що приймає, наприклад *patio* ‘патіо’, *hidalgo* ‘ідальго’. Такі слова виділяються деяким ступенем новизни.

4. Ксенізми. Іспанська та англійська культури продовжують функціонувати, і певна кількість запозичень має велику ступінь новизни, ніж варваризми [Мамонтова 2004, с. 11]. Ці слова прийшли в мову відносно недавно і називаються ксенізми: *macho* ‘мачо’, *dinero* ‘гроші’. Наявність різних рівнів асимільованості іспанських запозичень в англійській мові говорить про те, що мови взаємодіяли і взаємопроникали протягом окремих етапів свого існування і на сьогоднішній день продовжують існувати в єдиному культурно-часовому просторі [Мамонтова 2004, с. 13].

II. Класифікації за джерелом запозичення

Відповідно до класифікації лінгвіста О. Раєвської, всі англійські запозичення за джерелом запозичення класифікуються на такі групи [Раєвська 1957, с. 205]:

I. Умовні запозичення

1. Слова з індоєвропейських мов (загальні для багатьох мов), наприклад: *mother, brother, daughter, wolf, meat, hear, hundred, be, stand*;
2. Слова з германських мов, наприклад: *bear, finger, say, see, white, winter*;
3. Слова з західно-германських мов, наприклад: *age, ask, give, love, south*;
4. Слова з англосаксонських мов, наприклад: *lady, lord, boy, girl*;

II. Власне запозичення:

1. Запозичення сі споріднених мов, наприклад : *knight, low, flat, fellow, sale* (зі староскандинавської), *rummer, napper, fitter* (з данської);
2. Запозичення з інших мовних систем, наприклад: *judo, samurai, sumo* (з японської), *xylophone, epoch, echo* (з грецької).

Така класифікація корелює з твердженням, що у кожній мові ми можемо вибрати такі рівні:

- 1) слова, притаманні всім мовам однієї мовної родини;
- 2) слова, спільні для групи, підгрупи споріднених мов;

3) питомі (корінні) слова певної мови;

4) запозичені слова.

М. І. Фомина розрізняє два типи запозичень: від споріднених мов та від неспоріднених мов. Запозичення з неспоріднених мов дослідниця розділяє на такі групи:

1) міжнародна лексика, що включає міжнародні слова;

2) екзотизми – це слова та вирази, які запозичуються з інших мов з метою відтворення місцевого менталітету країни;

3) варваризми – це іноземні слова чи вирази, які не асимільовані повністю в мові, але відображають особливості семантики іншої мови;

4) гротескна та жартівлива мова (надмірне додавання варваризмів чи екзотизмів до тексту створює комічний ефект [Фомина 1983, с. 56].

У XVI столітті Іспанія стала власницею колоній в Південній Америці, на території яких мешкали народи, що спілкувалися своїми власними мовами. Англійська та іспанська мови значно поповнилися новими словами. Багато з цих слів з'явилися через американський варіант англійської [Field 2002, с. 60]. Без всякого сумніву, кожне плем'я мало своєю власну мову, тому через іспанську в англійську прийшли слова з різних індіанських мов та говірок. Отже, слід звернути увагу на те, що іспанська мова стала посередником для запозичення до англійської мови слів з мов корінних мешканців США [ИЛЗАЯ]:

1. Запозичення з мови натуаль. Натуаль належить до юто-ацтекської групі, переважно на ній говорило автохтонне населення сучасної Мексики (тольтеки, а потім ацтеки). До цього часу близько 1,5 мільйона людей на Юкатані постійно використовують її при спілкуванні. Наприклад, до англійської мови за посередництвом іспанської увійшли такі слова з натуаль: *avocado* 'авокадо' від *āuacatl*; *chicle* 'жуйка' від *tzictli*, *coyote* 'койот' від *coyōtl*, *guacamole* 'гуакамоле, страва мексиканської кухні' від *āhuacamōlli*, *tomato* 'томат' від *tomatl*.

2. Запозичення з мови кечуа, на якій колись говорили представники цивілізації інків, наприклад: *coca* ‘кока’, ‘кокаїновий кущ’ від *kuka*; *condor* ‘кондор’ через іспанську *cóndor* від *kuntur*.

3. З мов аравакської родини, які мозаїчно розкидані в різних частинах латиноамериканського регіону (особливо на островах). наприклад: *barbecue* ‘барбекю’ від *barbaka*; *maize* ‘маїс’, ‘кукурудза’ від *mahíz*.

4. З карибських мов, наприклад, *cannibal* ‘канібал’ від *caribe*, що означало ‘сильний народ’. Іспанці трансформували його в *caribal* (в результаті змішування зі словом *carnaval*) для опису звичаю деяких племен Карибського басейну поїдати своїх ворогів – так виник часто використовуваний зараз термін *cannibal*, також можна навести такий приклад як *hurricane* ‘ураган’.

5. Із арауканських мов, наприклад: *poncho* ‘пончо’ [Shulman 1955, с. 228].

Нескладно виявити, що велика частина цих слів визначає тварин (*cóndor*, *coyote*), рослини (*coca*, *avocado*), їжу (*guacamole*) і природні явища (*hurricane*), які є типовими для даних місць. У приймаючій мові, іспанській, а пізніше і англійській, на той період не було відповідних засобів, щоб дати їм назву, тому ці слова призначені для заповнення мовної лакуни. З точки зору класифікації за ступенем асиміляції, ці слова, як правило, належать до слабо асимільованих запозичень, проте деякі з них (*banana* ‘банан’, *guitar* ‘гітара’, *tango* ‘танго’) не позначаються як такі. Вони міцно закріпилися в словниковому складі і звучать звично для носіїв англійської мови. Важливо відзначити також те, що географічний простір зіграв важливу роль в розповсюдженні такого роду понять, тому що в словниках слова аналогічного походження відзначені як “AmE”, а отже, мають більше застосування в американській англійській, ніж в класичній британській [Shulman 1955, с. 229].

Таким чином, роль запозичень у кожній окремій мові особлива і залежить від конкретних умов розвитку мови: походження, історичних подій, демографічних та соціальних явищ, культурного розвитку та інших факторів, що призводять до взаємодії з іншими мовами.

Також маємо зауважити, що не всі мови мали прямий контакт з англійської. Приміром в англійській мові існує декілька десятків слів арабського походження, але в англійську мову вони потрапили не напряму, а через іспанську. Пізніше деякі з цих виразів перейшли в англійську мову, наприклад: *tariff* ‘тариф’ з арабської *аль тарифу* через іспанську *tarifa*, *algebra* ‘алгебра’ з арабської *альхебр* через іспанську *algebra* [Shulman 1955, с. 231]. Таких запозичень небагато, проте вони справили величезний вплив на розвиток англійської мови. Свого часу вони зайняли мовну лакуну, і пізніше так міцно в ній вкоренилися, що носії мови не визначають їх як іноземні.

III. Класифікації запозичень за структурою.

Деякі лінгвісти, наприклад, Я. С. Голдованський, розподіляють всі запозичення за їх структурними особливостями, виходячи із ступеня морфемічної та фонематичної заміни на такі групи, як [Голдованський 1983, с. 172]:

а) запозичені слова (повне відтворення морфемі іноземної мови з нульовим, частковим або повним фонематичним заміщенням), наприклад, запозичення з іспанської *cilantro* ‘коріандр’;

б) запозичені морфемі або суміші запозичень (часткове відтворення моделі іноземної мови) Наприклад, англійської слово *clean* ‘чистка’ + іспанський суфікс *eteria* утворили слово *cleaneteria* ‘хімчистка’;

в) запозичені значення або переклади запозичень / семантичні позики (з нульовою морфемічною та фонематичною репродукцією), наприклад, англійське слово *bullfight* ‘бий биків’ є калькою іспанського словосполучення *corrida de toros*.

IV. Класифікація запозичень за тематичними групами.

Процес запозичення найбільш активно відбувається на лексичному рівні, що пов'язано з необхідністю номінації нових реалій, понять і явищ у мові-реципієнті. За лексичним значенням іспаніزمів в англійській мові А. Ахмад відносить до таких тематичних класів [Ахмад 2016, с. 61]:

1. Запозичення назв іспанських страв, харчових продуктів, наприклад: *banana* 'банан', *paella* 'паелья, назва традиційної іспанської страви', *burrito* 'буріто, назва мексиканської страви', *charqui* від *jerky* 'в'ялене м'ясо', *chocolate* 'шоколад', *tequila* 'текіла'.

2. Запозичення в області предметів культурного побуту, наприклад: *cafeteria* 'кафетерій', *tango* 'танго'.

3. Запозичення назв тварин, рослин, комах, явищ природи, наприклад: *alpaca* 'альпака', *burro* 'ослик'.

4. Торгові терміни, наприклад: *cargo* 'вантаж'.

Ю. Шовкопляс за лексичним значенням відносить іспанські запозичення в американському варіанті англійської мови до таких лексико-тематичних груп [Шовкопляс 2019, с. 49]:

1) флора, наприклад: *cacao* 'какао-боби', *tomato* 'помідор';

2) фауна, наприклад: *coyote* 'степовий вовк', *arrau* 'велика черепаха, яка живе в ріці Амазонка';

3) продукти харчування, наприклад: *burrito* 'пшеничний корж', *chili* 'гострий перець', *tortilla* 'тонкий коржик з кукурудзяного чи пшеничного борошна';

4) дозвілля та розваги, наприклад: *tango* 'латиноамериканський танець'; *canacasta* 'гра в карти';

5) ландшафт, наприклад: *altiplato* 'плоскогір'я', *laguna* 'озеро';

6) політика, війна, злочинність тощо, наприклад: *junta* 'рада', *escalade* 'військовий штурм', *matador* 'убивця'.

Слова наведених лексико-тематичних груп демонструють повне запозичення іспанізмів американським варіантом англійської мови на

лексичному, фонетичному та графічному рівнях. При цьому слова, які належать до цих груп, характеризуються семантичною самостійністю і регулярним вживанням в американській англійській. У мові-реципієнті запозичення зазнають процесу асиміляції – адаптації слова до іншої мовної системи, що виражається у зміні вимови, написання, граматичних властивостей і часто – у зміні семантики [Маслов 1998, с. 203]. Семантичні зміни в запозичених лексичних елементах є найбільш цікавими, бо вони можуть бути досить значними, але не помітними без глибокого аналізу.

Таким чином, англійська мовна історія має чималу кількість контактів з іншими країнами, в тому числі з Іспанією, тому мова дуже багата запозиченнями – словами, що були узяті з іншої мови, в той час як мова-джерело може бути або не бути пов'язаною з цільовою мовою.

В результаті розгляду даного питання можна сказати, що існують різні підстави для класифікації запозичень: за ступенем асиміляції виділяють, за джерелом запозичення виділяють, за структурою виділяють та за тематичними.

1.3 Мовні особливості запозичень

Запозичення в мові-реципієнті через асиміляцію зазнають лексико-фразеологічних та семантичних деривацій.

В ході **лексико-фразеологічної деривації** відбувається творення у приймаючій мові похідних слів і фразеологізмів на основі запозичених слів через лінгвістичні та екстралінгвістичні чинники внаслідок модифікації у семантиці.

Ю. Шовкопляс зазначає, що лексико-фразеологічна деривація відбувається такими шляхами, як конверсія, афіксація та утворення фразеологізмів [Шовкопляс 2019, с. 50]:

1) конверсія зумовлює появу форм, що мають тотожне значення, але іншу синтаксичну функцію. Наприклад, запозичення з іспанської *rodeo* і в іспанській, і в англійській мовах є іменником, що має значення ‘змагання ковбоїв’, але в американській англійській це слово зазнає лексико-фразеологічної деривації, що характеризується появою неперехідного дієслова *to rodeo* ‘зганяти худобу’.

2) афіксація обумовлює творення у мові-реципієнті слів від запозичень шляхом додавання афіксів. Так, іменник *vertigo* в обох мовах має значення ‘запаморочення’; ‘просторова дезорієнтація’. В той же час, в американській англійській існують дієслово *to vertiginate* ‘паморочитися’ і прикметник *vertiginous* ‘те, що кружляє’ утворені від *vertigo* за допомогою додавання суфіксів *-n*, *-ate*, *ous*.

3) утворення фразеологізмів є свідченням остаточної асиміляції на лексичному рівні. Запозичення з іспанської мови набувають метафоричного переосмислення у складі новоутворених фразеологізмів (*yodeling in a canyon* ‘безцільно розмовляючи’), і сталих виразів, словосполучень (*a tornado of words* ‘потік слів’, *shopping plaza* ‘мол’) [Шовкопляс 2019, с. 50].

Крім того, запозичення з іспанської беруть участь і в утворенні професіоналізмів та термінів, наприклад: *mosquito-craft* ‘торпедна ракета’

В ході **семантичної деривації** у слова з’являються семантично похідні значення, семантичні конотації. Ю. Шовкопляс називає такі шляхи змін у детонаціях та конотаціях [Шовкопляс 2019, с. 51]:

1) генералізація (розширення значення), наприклад, *melon* в іспанській мові має одне значення – ‘диня’, а в англійській – два: ‘диня’ і ‘кавун’.

2) конкретизація (звуження значення), наприклад, *barrio* в іспанській мові має значення ‘міський район’, ‘квартал міста’, а в англійській значення

звучилося: ‘житловий квартал з іспаномовним населенням у США’. Конкретизація може супроводжуватися транспозицією, наприклад, іспанський прикметник *bronco* ‘дикий’ в англійській мові стає іменником зі значенням ‘напівдикий кінь’.

3) переосмислення:

а) метафоричне переосмислення. Як зазначає Є. Вершиніна, метафора виконує дві основні функції, це функція характеристики і функція номінації індивідів та класів об’єктів. Існує 2 основних види метафори – когнітивна (концептуальна) та образна [Вершиніна 2002, с. 34]. В загальному розумінні, головна функція когнітивної метафори – відобразити реальну або уявну подібність декількох предметів. Іспанський дослідник Х.Ортега-і-Гассет основною функцією когнітивної метафори називає функцію утворення понять. З його погляду, головною задачею метафори є створення абстрактних понять. Існують об’єкти, що не тільки важко назвати, але про які навіть важко помислити. Метафора допомагає думці уловити їх. При цьому в якості допоміжного компонента метафори служать слова з конкретною семантикою. Метафора – це знаряддя думки, за допомогою якого ми можемо досягти самих віддалених ділянок нашого концептуального поля [Ортега-и-Гассет 2005, с. 68]. Образна ж метафора, за визначенням Ю. Шовкопляс, візуалізує предмет [Шовкопляс 2019, с. 51].

Так, запозичення з іспанської *plaza* ‘площа’ набуло нового значення на основі когнітивної метафори. Реальна і уявна подібність трансформували значення слова *plaza*, і воно в американській англійській набуло значень ‘торговий центр’, ‘мол’ і ‘придорожній сервісний центр’.

б) метонімічне переосмислення. У Р. Якобсона метафора протиставляється метонімії як перенос по подібності – переносу по суміжності [цит. за: Цвигун]. Наприклад, іспанське слово *tejano* ‘джинси’ в англійській мові набуло значення ‘техасець, стиль музики’;

4) деградація (погіршення значення), наприклад, *chili* в словосполученні *chili bowl* ‘нечупара’, ‘бовдур’, набуває негативної конотації. Крім того, А. Юнацька виділяє «пейоративні іспанізми», що виникли у наслідок метонімічного переосмислення, до яких відносить, наприклад, *adios, peon, amigo, nada*. На думку дослідниці, американці як домінуюча етнічна група через вживання таких пейоративних іспанізмів виражають експліцитно власну високу самооцінку і негативно імпліцитно характеризують іспаномовні етноси як такі, що є «нижчими» та неповноцінними [Юнацька 2006, с. 13].

5) елевація: в іспанському слові *mustang* ‘напівдикий кінь’ відтінок ‘напівдикий’ набуває значення ‘витривалий’, і в американському англійському запозичення з іспанської *mustang* має значення ‘офіцер, що дослужився до теперішнього звання’ [Шовкопляс 2019, с. 52].

Отже, запозичення з іспанської мови є продуктивним джерелом поповнення лексичного складу американського варіанту англійської мови за рахунок лексико-фразеологічної і семантичної деривацій.

У підсумку хотілося б підкреслити наступне: запозичення є продуктивним джерелом поповнення лексичного складу американського варіанту англійської мови за рахунок лексико-фразеологічної і семантичної деривацій. Лексико-фразеологічна деривація відбувається такими шляхами, як: 1) конверсія; 2) афіксація; 3) утворення фразеологізмів. В ході семантичної деривації мають місце такі шляхи змін у детонаціях та конотаціях: 1) генералізація; 2) конкретизація; 3) переосмислення (метафоричне та метонімічне); 4) деградація; 5) елевація.

1.4 Специфіка функціонування запозичень

Теоретичний аналіз наукових джерел показав, що серед мовознавців немає єдності щодо визначення функцій запозичень. Крім того, що у підставу класифікації функцій покладено різні чинники, і саме поняття «функція» ними розуміється неоднаково.

Під функцією розуміється використання одиниці в мовленні, узагальнене значення її форми та позиції, а також відношення між мовленнєвими одиницями у процесі комунікації [Левицький 1999, с. 36].

У мовознавстві слово «функція» зазвичай вживається у значенні «виконана робота, призначення, роль». Головною функцією мови є комунікативна, її призначення – слугувати знаряддям спілкування, тобто насамперед обміну думками. Проте мова – не тільки засіб передачі «готової думки». Вона – й засіб самого формування думки. Як зазначив психолог Л.С. Виготський, думка не просто виражається в слові, а й відбувається в слові [Выготский 2011, с. 10].

Отже, розуміння мови як динамічної системи, яка перебуває у постійному русі і розвитку, становить теоретичну основу дослідження функцій запозичень [Левицький 1999, с. 39]. Функції запозичень з будь-якої мови закладені в узусі і знаходять своє вираження безпосередньо у мовленні на основі співвідношення форми та значення. Існування їх важливе для структурування і творення текстових повідомлень.

Функціональний аспект запозичень передбачає їх вивчення у соціальнокультурному контексті у поєднанні із лінгвокреативною діяльністю людини, її мисленням, здатністю адекватно сприймати та інтерпретувати явища дійсності [Гончаренко 2010, с. 294].

Більшість дослідників виділяють функції запозичень у певному дискурсі. Так, Ф. Бацевич аналізує функції запозичень у побутовому дискурсі

[Бацевич 2013, с. 25], Н. Гудима – у художньому дискурсі [Гудима 2011, с. 14]. Л. Гончаренко аналізує функції запозичень у ЗМІ і виділяє, зокрема, 1) інформативну функцію, 2) номінативну функцію, 3) функцію презицного висвітлення проблеми або теми, 4) функцію емоційного впливу на читача, 5) функцію експресивності [Гончаренко 2010, с. 295 – 298].

Залежність функцій запозичень від різних типів дискурсів, сфер людської діяльності або мовних ситуацій досліджує З. Бандурко [Бандурко, 2014]:

1) номінативну функцію запозичення можуть виконувати в будь-якій сфері людської діяльності;

2) термінологічна функція переважно притаманна тим запозиченням, що функціонують в мові науки і техніки;

3) експресивна та оцінна функція переважно притаманні розмовній мові, побутовому та художньому дискурсу;

4) функція мовної економії найбільш часто використовується у побутовому дискурсі – переважно у розмовній мові молоді;

5) стилістична функція найчастіше реалізується у художньому та публіцистичному дискурсах.

В цій роботі досліджуємо особливості функціонування запозичень в мовній системі в цілому. З цієї точки зору функції запозичень розглядали В. Сімонок та Л. Пелепейченко, які, зокрема, виділяли основні та перехідні специфічні функції запозичень у мовній системі [Сімонок 2002, с. 20]. За цією схемою можемо виділити основні та перехідні функції мови.

Так, до основних *за* інтерпретацією В. Сімонок та Л. Пелепейченко [Сімонок 2002, с. 20] відносимо такі функції:

По-перше, номінативну, яка задовольняє потребу мови в засобах номінації. Наприклад, запозичення *laguna* ‘озеро’ номінує назву водойми. Крім основних, *за* твердженням В. Сімонок та Л. Пелепейченко [Сімонок

2002, с. 20] маємо вирізнити перехідні специфічні номінативні функції запозичень:

- номінативно-екзотична – називання реалій, що не властиві питомо англійській мовній системі, наприклад, *cilantro* ‘коріандр’;

- номінативно-уточнювальна, притаманна запозиченням, які мають відповідники в англійській мові, але доповнюються семами з лінгвокраєзнавчим компонентом, такими як, наприклад: *chapparal* зі значенням ‘обширна долина в Південній Америці’. В англійській мові використовується слово на позначення долини – *valley*, але для позначення саме південноамериканських країн використовується гіпонім *chapparal*,

- номінативно-історична, яка полягає в називанні концептів історичних явищ, властивих іспаномовним народам, наприклад: *junta* ‘рада’ в переносному смислі ‘уряд, що здобув владу незаконним шляхом’. Переносний смисл поняття набуло через серію військових переворотів у латиноамериканських країнах у ХХ ст.;

По-друге, аксіологічну функцію, яка збагачує мову оцінними й експресивними засобами. Наприклад, запозичення *killer whale*, що запозичено з іспанської від *ballena asesina* лексичним калькуванням і має значення ‘хижий чорно-білий кит з великим спинним плавником’, не просто номінує назву тварини, а й передає експресію через слово *killer* (букв. ‘вбивця’). У прикладі *cannibalisation effect* – професіоналізмі, що має значення ‘зниження вартості виробництва енергоносіїв до рівня, коли оптові ціни на них стають негативними’ слово *cannibalisation* з запозиченим елементом *cannibal* актуалізує негативну оцінку;

По-третє, стильову функцію, яка полягає в диференціації власне англійських і запозичених з іспанської слів в залежності від типу мовлення. Таким чином, ця функція залежить від дискурсу, в якому відбувається мовлення;

Четверту функцію, під якою розуміється семантична диференціація або ідентифікація понять англійського й запозиченого з іспанської слів. Наприклад, *barrio* в іспанській мові має значення ‘квартал міста’, а в англійській значення звузилося: ‘житловий квартал з іспаномовним населенням у США’. В цьому прикладі, іспанізм обумовлює належність самого поняття до іспанської культури;

П’яту функцію-термінотворення. Доцільно привести приклад з термінології в галузі авіації- *barbecue spin* зі значенням ‘обертання літака навколо поздовжньої осі’, яке утворено з використанням іспанського елемента *barbecue*;

Шосту функцію-інтернаціоналізацію певних шарів лексики і глобалізацію окремих складників мовної системи. Наприклад, собаки породи *Chihuahua* ‘чіхуахуа’ зараз розповсюджені по усьому світі і неможна сказати, що вони належать виключно до іспаномовної культури. Також, прикладом може бути прикметник *pronto* ‘швидко’, яке стало інтернаціональним через те, що воно є музичним терміном тощо.

Сказане дозволяє зробити висновок, що функції запозичень з усіх мов закладені в узусі і знаходять своє вираження безпосередньо у мовленні на основі співвідношення форми та значення. Існування їх важливе для структурування і творення текстів. В цій роботі досліджуємо особливості функціонування запозичень в мовній системі в цілому. З цієї точки зору дотримуємося думки дослідників, які виділяють основні та перехідні специфічні функції запозичень у мовній системі: 1) номінативна (зі специфічними перехідними функціями, як то: номінативно-екзотична, номінативно-уточнювальна, номінативно-історична); 2) аксіологічна; 3) стильова; 4) семантична диференціація або ідентифікація понять; 5) функція термінотворення; 6) інтернаціоналізація певних шарів лексики і глобалізація окремих складників мовної системи.

РОЗДІЛ 2

ІСПАНІЗМИ ТА ЛЕКСИКА СПАНГЛІШ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1 Іспанськомовні запозичення та спангліш як мовний феномен

Іспанські запозичення почали з'являтися в англійській мові з XV століття. Дослідження чималої кількості мовознавців говорять нам про значущість іспанської мови та його носіїв в історії, економіці та суспільному житті Північної Америки. Так, наприклад, К.Пфафф стверджує, що «іспанська була важливою мовою у південно-західній частині США упродовж майже чотирьох століть» [Pfaff 1979, с. 292].

Х. Усманалієв, досліджуючи іспанські запозичення в англійській мові, визначає запозичене слово як слово, «яке було взято з іншої мови в певний період історії і адаптовано відповідно до принципів англійської мови» [Усманалиев 2018, с. 186].

Українська дослідниця Ю. Шовкопляс виділяє поняття іспанізмів в американському варіанті англійської мови і визначає їх як «лексичні одиниці, які були запозичені та вживаються до цього часу з метою позначення специфічних елементів іспанської культури, що відсутні в американській англійській і заповнюють у ній мовні лакуни» [Шовкопляс 2019, с. 48-49].

Термін «іспанізм» може стосуватися:

- а) своєрідного для іспанської мови слова чи конструкції;
- б) слова чи конструкції, запозичених з іспанської мови іншими мовами;
- в) синтаксичних, граматичних чи інших специфічних особливостей іспанської мови, що буквально перекладені іншою мовою та призводять до

неправильного використання мовного явища або до неправильного перекладу;

г) слово або фраза, властива іспанській мові, якою розмовляють в Іспанії або іспаномовних країнах [Орешкина 1994, с. 75].

Ознаки процесу асиміляції запозичень трактуються прямим контактом мови з позамовною дійсністю, впливом громади на можливі перспективи мови, яка є головним комунікативним способом.

Найбільш докладну та розгалужену класифікацію іспанських запозичень за ступенем асиміляції розробила, на нашу думку, українська дослідниця Ю. Шовкопляс [Шовкопляс 2019, с. 49-50]:

1. Повне або інтегральне запозичення – запозичення, при якому з однієї мови в іншу входить лексична одиниця повністю (значення й експонент). Таким чином план змісту і план вираження збігається [Шовкопляс 2019, с. 49].

Американський варіант англійської мови повністю та однозначно переймає з іспанської мови форму та всі значення слова. У цій категорії з урахуванням вищенаведеного Ю. Шовкопляс виділяє [Шовкопляс 2019, с. 49] декілько видів запозичень.

По-перше, це повне запозичення значення, наприклад: *telenovela* ‘мильна опера’, *ramada* ‘навіс із гілок’, *buckaroo* ‘ковбой’, *pronto* ‘швидко’ й так далі.

По-друге, запозичення виразів та словосполучень, наприклад: *tano a tano* ‘сам на сам’, *hasta luego* ‘до зустрічі’.

По-третє, запозичення-професіоналізми, наприклад: *capacitor* ‘конденсатор’.

2. Часткове або модифіковане запозичення зазнало певних змін форми чи значення у мові-реципієнті, на думку автора [Шовкопляс 2019, с. 49]. Це запозичення, названі лексемами. Запозичення, що перейняли не всі значення з мови-донора. Наприклад, іспанське слово *enchilada* має такі значення: з

одного боку, це ‘млинець з кукурудзяної муки з начинкою, приправлений чилі’, з іншого ‘роздратування, злість’. До американського варіанту англійської мови слово *enchilada* увійшло зі значенням ‘млинець з гострою м’ясною начинкою’.

Другий вид запозичень, це лексичне калькування (заміна слів або їх частин корелятами іншої мови) , наприклад: *killer whale* ‘хижий чорно-білий кит з великим спинним плавником’ був запозичений з іспанської від *ballena asesina*.

Третій вид запозичень, це фразеологічне калькування або переклад ідіоматичної фрази. Наприклад, американське словосполучення *blue-blood* ‘аристократичне походження’ (букв. – голуба кров) походить від іспанського словосполучення *sangre azul*.

Четвертий вид запозичень, це морфологічне калькування, тобто переклад морфемами іншої мови, наприклад словосполучення *the moment of truth* ‘момент істини’ запозичено з іспанської *el momento de la verdad*.

П’ятий вид запозичень, це семантичне калькування, тобто поява у мовної одиниці нового значення під впливом іншомовного корелята цього слова через схожу форму графічного вираження [Шовкопляс 2019, с. 49] , наприклад: *sare* ‘плащ матадора’ походить від іспанського слова *sarea*.

Шостий вид запозичень, назван морфологічним запозиченням. Тобто, це запозичення морфем, в аналізованому випадку – запозичення суфіксів, зокрема [Шовкопляс 2019, с.49]:

- іспанський суфікс *-eria* і його варіанти *-eteria*, *-eria*, *-ateria* зі значенням ‘самообслуговування’, наприклад: англійське слово *lunch* ‘обід’ + іспанський суфікс *eteria* утворюють слово *luncheteria* ‘їдальня’;

- іспанські суфікси *-aroo*, *-eroo*, *-roo*, *-oo*, наприклад: *flopperoo* ‘невдача’;

- іспанський зменшено-пестливий суфікс *-ino*, наприклад: *lookerino* ‘красуня’;

- іспанські суфікси -o, -ola, -ado, наприклад: *fatso* ‘товсту’

Сьомий вид запозичень, запозичення словотвірних моделей, зокрема шляхом поєднання означеного артикля іспанської мови *el* [Шовкопляс 2019, с. 49 – 50]:

- із лексичною одиницею, що має суфікс -o , наприклад: *el cheapo* ‘дешева, неякісна річ’;

- з власне англомовними одиницями, наприклад: *el fish* ‘риба’;

Останім, автор виділяє гібридні запозичення [Шовкопляс 2019, с. 50], наприклад, англійське словосполучення *ten-gallon hat* ‘ковбойський капелюх’ утворилося шляхом транслітерації та калькування іспанської фрази *un sombrero tan galán*, де *tan galán* має значення ‘дуже галантний’ чи ‘дійсно гарний’, а *sombrero* має значення ‘капелюх’.

Число іспанізмів в американському варіанті англійської мови примножується з кожним роком, і це не може буди незвичайно, оскільки у наш час безкордонного переміщення, обопільне проникнення мов одна в одну є невідворотним явищем. За попередні п’ятдесят років в американській реальності здійснилися рішучі зміни: виникнула чимала чисельність іспаномовних переселенців та видозмінилися громадсько-правові умови носіїв мови. Англомовна культура крок за кроком випускає з рук свою минулу цілковиту монополію. У Оклахомі, Флориді і Алабамі іспанська мова висуває серйозну дилему англійській мові як провідна мова громади.

Композиція явищ, як багатолюдний потік переселенців та високий обсяг народжуваності в іспаномовних родинах є наслідком подвоєння впливу носіїв іспаномовної культури на американську політику, серед якої слід виділяти й мовну. Поміж чинників, що зформовують мовленнєвий стан в США, як наслідок міжмовної взаємодії в умовах білінгвізму, слід виокремити народження специфічних мов-гібридів, такі як, *Spanglish*.

У Сполучених Штатах Америки змішання іспанської та англійської мов призвело до появи мовного явища, що отримало в іспанській мові назву

espanGLISH або *espanglés*, а в англійській – *Spanglish*, *Chicano English* і *Mock Spanish* [ЕССР]. Для цього явища існують і жаргонні назви, як то: *pocho*, *cubonics*, *mocho*, *tex-mex* і *angliparlá* [НННН]. В цій роботі будемо використовувати термін *Spanglish* (спангліш), введений в 90-х роках ХХ століття латиноамериканським соціолінгвістом Франсиско Діасом Вегасом.

Серед дослідників немає одностайної думки щодо категоризації спангліша. Його називають жаргоном, діалектом, креолом, піджином, інтермовою тощо.

На думку Д. Пітоліна, спангліш можна було віднести до піджина (мовної системи, створеної для комунікації людей з недостатнім знанням іншої мови) за часів його зародження, але «сьогодні більшість людей, які розмовляють спангліш, впевнено володіють як англійською, так і іспанською» [Питолін 2014, с. 55]. На нашу думку, спангліш не можна віднести до піджинів через те, що спангліш для багатьох його мовців є рідною мовою, а піджини не є ні для кого рідними, бо через власну примітивність не здатні забезпечити повноцінне спілкування.

На думку іспаніста, перекладача Х. Кастро Роча, «спангліш» – це «вид жаргону, що є сумішшю англійської та іспанської, на якому говорять деякі іспаномовні мешканці США» [Roig 2001]; «сума взаємопроникнень двох мов, *lingua franca*, логічно зрозумілий процес комунікації між людьми, що вдаються до допомоги чужої мови, оскільки не знаходять необхідних відповідників в своїй» [Roig 2001]. Х. К. Роч також називає «спангліш» всього лише засобом. «Назвати ж його мовою або діалектом означає ввести його в одну категорію з креольськими мовами, які пройшли природний процес переробки (як, наприклад, папіаменто, діалект о. Кюрасао), було б помилкою.

Явище спангліш ми пов'язуємо з теорією *Interlanguage*, автором якої є американський вчений Л. Селінкер [Selinker 1972, с. 210 – 211]. Термін *interlanguage* ми, слідом за М. Дебреном [Дебрен 2006, с. 280] перекладаємо

українською як міжмовність. Л. Селінкер розглядає міжмовність як перехідну «третьою систему», яка утворюється у тих, хто вивчає іноземну мову під впливом первинної системи (рідна мова) і вторинної (досліджувана мова) [Selinker 1972, с. 213]. На рівні міжмовності на іноземну мову людини дуже впливає мова рідна – зберігаються фонетичні, граматичні, лексичні та інші особливості, які видають не-носія.

Міжмовність Л. Селінкер називав індивідуальною мовною системою, що утворюється, формується при вивченні нерідної мови [Selinker 1972, с. 210 – 211]. Така мовна система знаходиться в стані проміжної компетенції, джерело якої знаходиться між рідною і нерідною мовою, що вивчається. Міжмовність відображає пізнавальну здатність і розвиток, характерні для мононаціональної аудиторії в процесі придбання другої мови. Отже, і індивідуальна міжмовність, і групова в мононаціональній аудиторії мають загальні елементи в системі міжмовностей. Це підтверджує, що міжмовність – особлива мовна система, що виникає при вивченні другої мови, яка перебуває в стані проміжної компетенції, яка в змозі динамічно рухатися до рівня досконалої форми володіння мовою. Такий різновид міжмовності є її станом динамічного розвитку [Рогозня 2009, с. 79 – 80]. Теорію Л. Селінкера відносно іспансько-англійської міжмовності розвивали іспанські вчені Х. К. Франко і Т. Солор, які визначили міжмовність як засіб міжнародного спілкування [Franco 2007, с. 77]. В цій роботі ми «міжмовність» розуміємо у тлумаченні Л. Селінкера.

Вважаємо, що поняття «міжмовність» так, як його запропонував Л. Селінкер, найточніше характеризує спангліш через те, що цей мовний феномен:

1) не є однорідним, він охоплює різні контактні діалекти, піджини або креольські мови;

2) став результатом взаємодії між іспанською та англійською мовами, що використовуються людьми, які розмовляють обома мовами або частинами обох мов;

3) попри те, що на спангліші переважно говорять у США, він поширений також у латиноамериканських країнах та елементи його зустрічаються у Іспанії (переважно у молодіжному середовищі);

4) як мовна система, спангліш представляє собою поєднання іспанської та англійської лексики, граматики та фонетики;

5) спанглішем можна вважати як різновид іспанської мови з використанням англійської, так і навпаки.

Остання ознака спангліша є найбільш суттєвою його характеристикою, яка наближує його саме до міжмовності і не дозволяє визначити як, наприклад, діалект чи інший різновид тільки іспанської або тільки англійської мов. Він може бути більше пов'язаний або з іспанською, або з англійською, залежно від обставин. Оскільки спангліш виникає незалежно у кожному регіоні, він відображає локально розмовні різновиди англійської та іспанської мов, і ми можемо говорити про міжмовність іспанської та американської англійської, яка переважає у спангліші США.

Отже, визначення спанглішу як феномену міжмовності ми вважаємо таким, що найточніше відповідає особливостям цього мовного явища.

Іспанські дослідники переважно ставляться до спангліша негативно. Так, мовознавець і поет О. Б. Паласіос називає спангліш «потворною <...> сумішшю, тимчасовим засобом спілкування» [Betanzos 2001]. Лінгвіст Р. Г. Ечеве́ррія вважає, що «говорити на спангліші – це знецінювати іспанську» [Echeverría 2004]. За словами мовознавця, «спангліш як гібрид іспанської та англійської мов, становить серйозну небезпеку для іспанської культури і для успішної інтеграції іспаномовного населення в американське суспільство» [Echeverría 2004].

Нейтрально ставиться до феномену спанглішу перекладач Х. Кастро Роча, який вважає його засобом комунікації для людей, що вдаються до допомоги чужої мови, оскільки не знаходять необхідних відповідників в своїй [CECENR].

Втім, не всі мовознавці негативно оцінюють явище спангліш. Так, А. Ставанс характеризує його як нову мову, продукт творчості на стику двох культур, «вербальну зустріч англосаксонської і іспанської цивілізацій» [Stavans 2001]. На його думку, відбувається народження «нової іспаномовної країни всередині США, і ця нова мова допоможе міжнаціональному спілкуванню і взаєморозумінню» [Stavans 2001]. Лінгвіст з жалем відзначає, що «дехто в Іспанії не бажає визнавати спангліш «повноцінною мовою, вважаючи його проміжним кроком <...>. Насправді це яскраве вираження взаємопроникнення культур. Уже публікуються романи, біографії і навіть вірші на спангліші як явищі мовної міжкультурної комунікації. Тексти на цій мові все частіше зустрічаються в таких музичних жанрах, як реп, хіп-хоп, сальса та меренге» [Stavans 2001]. Сам А. Ставанс займається перекладом першої частини роману М. Сервантеса «Дон Кіхот» на спангліш. Точку зору А. Ставанса поділяє інший лінгвіст, Ф. Морено, який вважає, що «неможливо заперечувати мовну реальність іспаномовного населення в цій країні. Перед нами нове покоління, яке не вимагає вибачення за мову, якою воно користується» [Moreno 2004]. На думку лінгвіста, замість палких суперечок про «Спангліш», його слід серйозно вивчати: «Як можна оголошувати лексику спангліш огидною, – зазначає він, якщо навіть іспанські академічні словники включають таке слово, як *bisnes* в іспанській транскрипції?» [Moreno 2004]. Взаємопроникнення сусідніх мов, вважає Ф. Морено, є таким саме нормальним явищем, як і вживання іноземних слів і виразів в процесі вивчення мови: «співіснування мов породжує динамізм, компроміс, протиборство, а іноді призводить до утворення різноманітних змішень <...> Майбутнє іспанської та англійської мов залежить від школи і телебачення.

Люди будуть користуватися в своїй мові тими виразними засобами, які засвоять в школі, і розмовними штампами, які поширюють ЗМІ» [Moreno 2004]. Дослідник вважає, що в умовах, коли впровадження іспанської мови в суспільне життя США посилюється, а її престиж підвищується, «взаємообмін і взаємодія іспанської та англійської мов неминучі: «спангліш буде існувати стільки, скільки буде тривати спільне існування цих двох мов. Однак це не означає, що іспанська перетвориться на іншу мову (через тисячу років може статися все, що завгодно) і що англійська зникне з території США» [Moreno 2004].

Якщо, слідом за В. Виноградовим, за основу класифікації іспанізмів прийняти ступінь їх асимільованості в англійській мові [Виноградов 1994, с. 92-95], то можна виділити кілька їх видів:

1. Іспанізми-семантичні неологізми, для яких характерне перенесення значення з іспанського слова на англійське. Наприклад, в «спангліш» вживається іспанське слово *lavandería* замість англійського *laundry* ‘пральня’.

2. Асимільовані іспанізми, які повністю зберегли іспанську графіку, але отримали англійську вимову, наприклад слово *tomato* ‘томат’, запозичене англійською з іспанської, має різні особливості вимови.

3. Асимільовані іспанізми, для яких характерна фонетична і орфографічна адаптація шляхом транскрибування.

4. Асимільовані іспанізми, які під впливом англійських орфографічних, морфологічних і фонетичних закономірностей видозмінили споконвічну графіку і придбали форми, властиві англійським словам, в тому числі шляхом транспозиції. Наприклад, американській англійській слово *barbecue* існує як іменник зі значеннями ‘пікнік’, а також ‘м’ясо для приготування на відкритому вогні’, у переносному смислі – ‘гаряча дівчина’ і, крім того, як дієслово зі значенням ‘готувати шашлики’.

5. Неасимільовані іспанізми, які повністю зберегли англійську графіку та фонетику.

6. Фразеологізми.

Запозичення з іспанської мови мають назву іспанізмів. В американську англійську мову вони були запозичені та вживаються до цього часу для позначення специфічних елементів культури іспаномовних народів, що відсутні в мові-реципієнті і заповнюють у ній мовні лакуни.

Отже, з соціально-історичної точки зору спангліш виник всередині іспаномовної діаспори, що чинить опір процесу повної асиміляції в суспільстві, де домінує інша етнічна група. З лінгвістичної точки зору спангліш в США має свої відмінності в залежності від штату і міста, що відповідає особливостям мови того регіону Латинської Америки, звідки прибувають іммігранти. Запозичення, що є в англійській мові екзотизмами, в спангліш відображають навколишню дійсність.

У спангліші серед іспанізмів можна виділити такі види: 1) іспанізм-семантичні неологізми, для яких характерне перенесення значення з іспанського слова на англійське; 2) асимільовані іспанізми, які повністю зберегли іспанську графіку, але отримали англійську вимову; 3) асимільовані іспанізми, для яких характерна фонетична і орфографічна адаптація шляхом транскрибування; 4) асимільовані іспанізми, які під впливом англійських орфографічних, морфологічних і фонетичних закономірностей видозмінили споконвічну графіку і надбули форми, властиві англійським словам; 5) неасимільовані іспанізми, які повністю зберегли англійську графіку та фонетику; 6) фразеологізми.

2.2 Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за лексико-тематичними групами

У процесі дослідження було відібрано 117 іспанізмів методом типової (районованої) вибірки зі словників: “Oxford ESL Dictionary for Students of American English”, “Longman dictionary of American English” та “The Online Etymology Dictionary”. Які були відмічені позначкою (esp) або етимологічний словник вказував на етимологію слів. Унаслідок цього нами було визначено 12 лексико-тематичних груп іспанізмів в американській англійській (загальна кількість іспанізмів 117 слів).

1. Лексика на позначення фауни (15 іспанізмів, 12.8 % від загальної кількості іспанізмів) зокрема, клас ссавців: *armadillo* ‘броненосець’, *alpaca* ‘альпака’, *bronco* ‘дикий кінь’, *burro* ‘віслик’, *mustang* ‘мустанг’, *coyote* ‘степовий вовк’, *nutria* ‘нутрія’ (7 іспанізмів, 6 % від загальної кількості іспанізмів, 46.7 % від кількості іспанізмів у групі); клас риб: *barracuda* ‘морська щука, барракуда’, *tuna* ‘тунець’, *dorado* ‘дорадо’ (3 іспанізми, 2.5 % від загальної кількості іспанізмів, 20 % від кількості іспанізмів у групі); клас комах: *cockroach* ‘тарган’, *mosquito* ‘комар’ (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів, 13.3 % від кількості іспанізмів у групі); клас птахів: *condor* ‘кондор’, *albatross* ‘альбатрос’ (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів, 13.3 % від кількості іспанізмів у групі); клас рептилій: *alligator* ‘алігатор’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 6.5 % від кількості іспанізмів у групі).

2. Лексика на позначення їжі та продуктів харчування, а також дій чи процесів приготування та споживання їжі (16 іспанізмів, 13.7 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення їжі та продуктів харчування: *burrito*, ‘буріто’, *taco* ‘тако’, *paella* ‘паелья’, *groceria* ‘бакалія’, *fajita* ‘фахітас’, *anchovy* ‘анчоус’, *banana* ‘банан’, *cacao*, *cocoa* ‘какао’, *potato*

‘картопля’, *tomato* ‘помидор’, ‘томат’, *vanilla* ‘ваниль’, *chocolate* ‘шоколад’, *chile* ‘чілі’, *pacho* ‘начос’, *tortilla* ‘тортилья’ (15 іспанізмів, 12.7 % від загальної кількості іспанізмів, 93.5 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення дій чи процесів у приготуванні їжі: *cuquear* ‘готувати’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 6.5 % від кількості іспанізмів у групі).

3. Лексика на позначення просторових, часових, кількісних та ін. відношень (4 іспанізми, 3.4 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення просторових відношень: *atras* ‘назад’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 25 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення кількісних відношень: *numero uno* ‘сам’, *mano a mano* ‘сам на сам’ (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів, 50 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення часових відношень: *manana* ‘завтра’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 25 % від кількості іспанізмів у групі).

4. Лексика на позначення географічних об'єктів (27 іспанізмів, 23 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення міст: *Buena Vista* ‘Буена Віста’, *El Paso* ‘Ель Пасо’, *Fresno* ‘Фресно’, *Las Vegas* ‘Лас-Вегас’, *Los Angeles* ‘Лос Анджелес’, *Monterey* ‘Монтерей’, *San Antonio* ‘Сан Антонио’, *San Francisco* ‘Сан Франциско’, *Santa Cruz* ‘Санта Крус’, *Santa Ana* ‘Санта Анна’ (10 іспанізмів, 8.5 % від загальної кількості іспанізмів, 37 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення штатів: *California* ‘Каліфорнія’, *Colorado* ‘Колорадо’, *Florida* ‘Флорида’, *Montana* ‘Монтана’, *Nevada* ‘Невада’, *New Mexico* ‘Нью Мексико’, *Texas* ‘Техас’, *Utah* ‘Юта’, *Arizona* ‘Аризона’ (9 іспанізмів, 7.6 % від загальної кількості іспанізмів, 33.3 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення морів: *Molucca Sea* ‘Молукське Море’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 3.7 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення країн: *Mexico* ‘Мексика’, *Argentina* ‘Аргентина’, *Philippines* ‘Філіппіни’, *Dominican*

Republic ‘Домініканська Республіка’ (4 іспанізми, 3.4 % від загальної кількості іспанізмів, 14.8 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення островів: *Majorca* ‘о. Майорка’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 3.7 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення гір: *Sierra Nevada* ‘Сьєрра Невада’, *Cordillera* ‘Кордильєри’ (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів, 7.4 % від кількості іспанізмів у групі);

5. Лексика на позначення мистецької сфери (8 іспанізмів, 6.8 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення видів танців: *tango* ‘танго’, *rumba* ‘румба’, *habanera* ‘хабанера’, *flamenco* ‘фламенко’, *bolero* ‘болеро’, *cha-cha* ‘ча-ча-ча’ (6 іспанізмів, 5 % від загальної кількості іспанізмів, 75 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення музичних інструментів: *castanets* ‘кастаньєти’, *guitarra* ‘гітара’ (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів, 25 % від кількості іспанізмів у групі).

6. Лексика на позначення осіб (6 іспанізмів, 5.1 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення осіб за родом діяльності або професійною приналежністю: *contrabandist* ‘контрабандист’, *padre* ‘священик’, *puta* ‘повія’, *caballero* ‘вершник’ (4 іспанізми, 3.4 % від загальної кількості іспанізмів, 66.7 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення осіб за особистісними характеристиками: *desperado* ‘відчайдушна людина’, ‘головоріз’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 16.7 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення осіб за сімейним станом: *senorita* ‘сеньйора’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 16.7 % від кількості іспанізмів у групі).

7. Лексика на позначення дій та процесів різного призначення (9 іспанізмів, 7.7 % від загальної кількості іспанізмів): *cargo* ‘загрузити’, *embargo* ‘схопити’, *vamoose* ‘тікати’, *pronto* ‘поспішати’, *savvy* ‘знати’, *tornado* ‘повертати’, *renegade* ‘зрадити’, *stampede* ‘панічна втеча людей’, *rattoon* ‘давати паростки’.

8. Лексика на позначення природних явищ (5 іспанізмів, 4.3 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення явищ топографії: *playa* ‘пляж’, *canyon* ‘каньйон’, *sierra* ‘гірський ланцюг’ (3 іспанізми, 2.5 % від загальної кількості іспанізмів, 60 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення явищ у метеорології: *arroyo* ‘сухе русло річки’, *breeze* ‘бриз’ (2 іспанізми, 1.8 % від загальної кількості іспанізмів, 40 % від кількості іспанізмів у групі).

9. Лексика на позначення явищ культури та дозвілля (8 іспанізмів, 6.8 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення закладів культури: *cafeteria* ‘кафетерій’, *plaza* ‘площа’ (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів, 25 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення мистецької продукції: *telenovela* ‘мильна опера’, *photonovel* ‘фотороман’, *zarzuela* ‘оперета’ (3 іспанізми, 2.5 % від загальної кількості іспанізмів, 25 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення спортивного дозвілля: *pelota* ‘гра у м’яча’ (1 іспанізм, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 12,5 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення засобів проведення дозвілля: *fiesta* ‘карнавал’, *rodeo* ‘родео’ (2 іспанізми, 1.8 % від загальної кількості іспанізмів, 25 % від кількості іспанізмів у групі).

10. Лексика на позначення заміських об’єктів (2 іспанізми, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів): *ranch* ‘ранчо’, *pueblo* ‘поселення індіанців, село’.

11. Лексика на позначення наркотичних та табачних виробів (6 іспанізмів, 5.1 % від загальної кількості іспанізмів): *tobacco* ‘табак’, *cigar* ‘сигарета’, *marijuana* ‘маріхуанна’, *reefer* ‘сигарета з маріхуаною’, *basuco* ‘брудний кокаїн’, *cocaine* ‘кокаїн’.

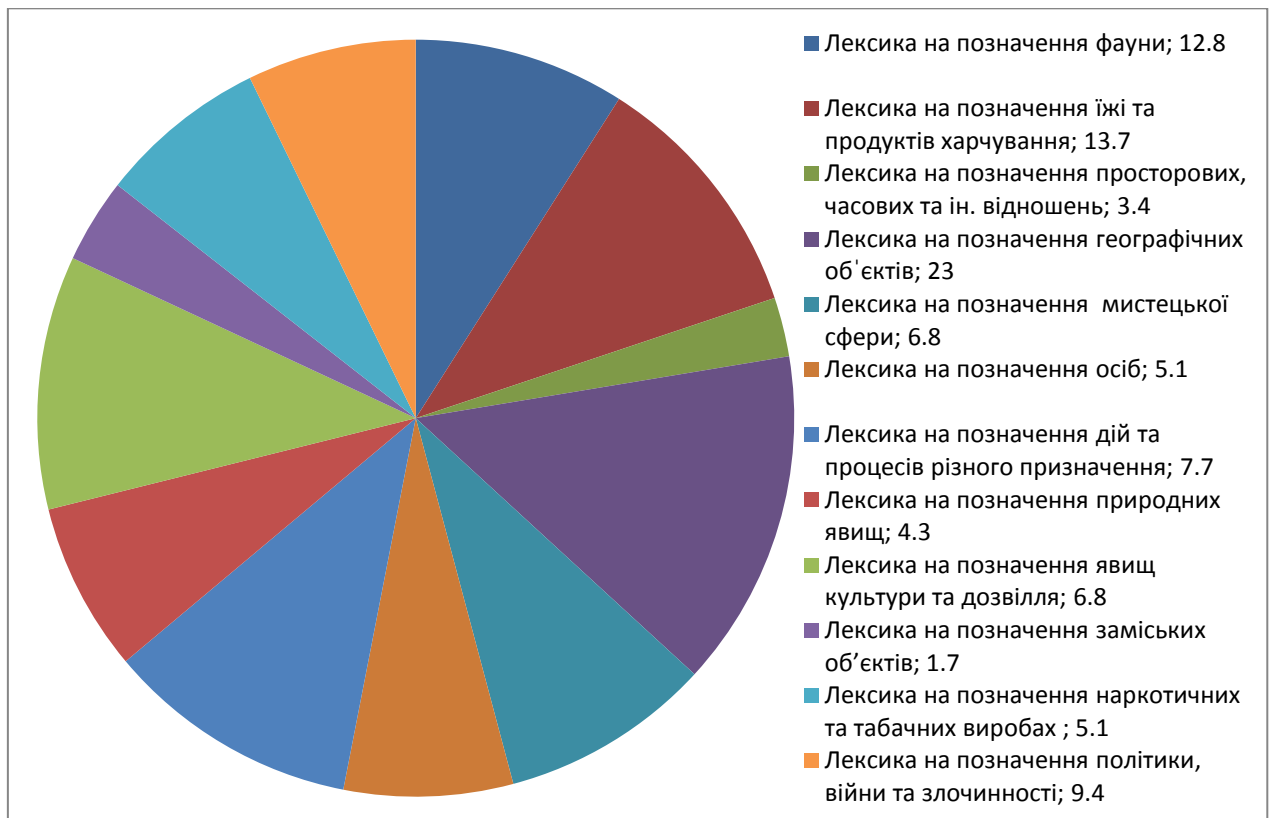
12. Лексика на позначення політики, війни та злочинності (11 іспанізмів, 9.4 % від загальної кількості іспанізмів): лексика на позначення політики: *caudillo* ‘диктатор’, *junta* ‘рада’, *Fidelismo* ‘політика Фиделя

Кастро’, *demarcation* ‘встановлення кордонів’ (4 іспанізми, 3.4 % від загальної кількості іспанізмів, 36.3 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення війни: *grenade* ‘граната’, *escalade* ‘військовий штурм’, *commando* ‘солдат’, *conquistador* ‘конкистадор’ (4 іспанізми, 3.4 % від загальної кількості іспанізмів, 36.3 % від кількості іспанізмів у групі); лексика на позначення злочинності: *granadero* ‘член спеціальної служби у Мексиці’, *matador* ‘вбивця’, *urban guerillo* ‘міський повстанець’ (3 іспанізми, 2.6 % від загальної кількості іспанізмів, 27.2 % від кількості іспанізмів у групі).

Було здійснено квантитативний аналіз для визначення частотності іспанізмів в різних лексико-тематичних групах. Результати аналізу наведено у діагр. 2.1.

Діаграма 2.1

Частотність іспанізмів в американському варіанті англійської мови
за лексико-тематичними групами, %

З діагр. 2.1 ми можемо зробити висновок, що в аналізованому матеріалі іспанізмів, що функціонує в американському варіанті англійської мови найчастотнішими виявилися такі лексико-тематичні групи як «Лексика на позначення географічних об'єктів» (23 %), «Лексика на позначення фауни» (12.8 %), «Лексика на позначення їжі та продуктів харчування, а також дій чи процесів, пов'язаних з приготуванням та споживанням їжі» (13.8 %) та «Лексика на позначення політики, війни та злочинності» (9.4 %).

Найменш частотними виявилися іспанізми в таких групах, як «Лексика на позначення природних явищ» (4.3 %), «Лексика на позначення просторових, часових, кількісних та інших відносин» (3.4 %) та «Лексика на позначення заміських об'єктів» (1.7 %).

У висновку відзначимо, що було сформовано 12 лексико-тематичних груп іспанізмів на основі нашої вибірки зі словників. Більша частина іспанізмів припала на лексику яка позначає географічні об'єкти це доволі передбачивано, враховуючи кількість століть прожитих іспанцями на території Північної Америки, також слід відзначити іспанізми, які відносяться до лексико-тематичних груп пов'язаних з політикою, війною та наркотиками, це вже безпосередньо вплив на американську спільноту зі сторони латиноамериканських імігрантів. Якщо ж, дивитися на залишок лексико-тематичних груп, то можна відмітити що іспанізми поділилися в них досить рівно.

2.3 Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за частиномовною приналежністю

Аналіз фактичного матеріалу показав, що у нашій вибірці зі словників: “Oxford ESL Dictionary for Students of American English”, “Longman dictionary

of American English” та “The Online Etymology Dictionary” є як однокомпонентні, так і дво- та багатоконпонентні запозичення (загальна кількість іспанізмів 117 слів).

Однокомпонентних іспанізмів в досліджуваному матеріалі виявилось 98.3 %. Серед них:

Іменники: – *albatross* ‘альбатрос’, *alligator* ‘алігатор’, *alpaca* ‘альпака’, *anchovy* ‘анчоус’, *Argentina* ‘Аргентина’, *Arizona* ‘Арізона’, *armadillo* ‘броненосець’, *arroyo* ‘сухе русло річки’, *banana* ‘банан’, *barracuda* ‘морська щука, барракуда’, *bolero* ‘болеро’, *breeze* ‘бріз’, *bronco* ‘дикий кінь’, *Buena Vista* ‘Буена Віста’, *burrito* ‘буріто’, *burro* ‘віслик’, *caballero* ‘вершник’, *cacao*, *cocoa* ‘какао’, *cafeteria* ‘кафетерій’, *California* ‘Каліфорнія’, *canyon* ‘каньйон’, *castanets* ‘кастаньети’, *chile* ‘чілі’, *chocolate* ‘шоколад’, *cockroach* ‘тарган’, *Colorado* ‘Колорадо’, *condor* ‘кондор’ та інші (разом 103 слова, 88 % від загальної кількості іспанізмів, 89.6 % від однослівних іспанізмів).

Дієслова: *cargo* ‘загрузити’, *ciquear* ‘готувати’, *embargo* ‘схопити’, *pronto* ‘поспішати’, *rattoon* ‘давати паростки’, *renegade* ‘зрадити’, *savvy* ‘знати’, *stampede* ‘панічна втеча людей’, *tornado* ‘повертати’, *vamoose* ‘тікати’ (разом 10 слів, 8.6 % від загальної кількості іспанізмів, 8.7 % від однослівних іспанізмів).

Прислівники: *atras* ‘назад’ (разом 1 слово, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 0.9 % від однослівних іспанізмів).

Прикметник: *numero uno* ‘щось видатне’ (1 слово, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 0.9 % від однослівних іспанізмів).

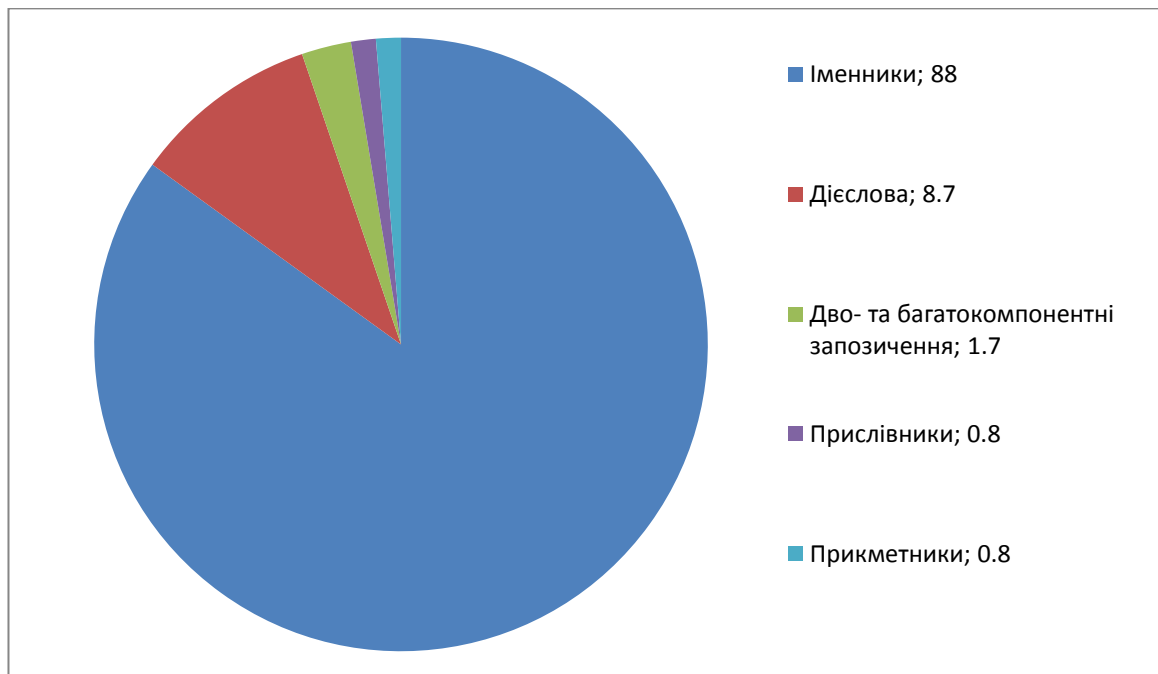
Дво- та багатоконпонентні запозичення (2 слова, 1.7 % від загальної кількості іспанізмів): двокомпонентні, утворені за моделлю «прикметник + іменник» *urban guerilla* ‘городський партизан’ (1 словосполучення, 0.9 % від загальної кількості іспанізмів, 50 % від кількості іспанізмів у групі); трикомпонентні, створені за моделлю «іменник + прийменник + іменник»:

mano a mano ‘сам на сам’ (1 словосполучення, 0.8 % від загальної кількості іспанізмів, 50 % від кількості іспанізмів у групі).

Було здійснено квантитативний аналіз для визначення частотності іспанізмів в американському варіанті англійської мови за частиномовною приналежністю. Результати аналізу наведено у діагр. 2.2.

Діаграма 2.2

Розподіл іспанізмів в американському варіанті англійської мови за частиномовною приналежністю, %

Можемо зробити висновок, що класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за частиномовною приналежністю показала, що в її складі є як однокомпонентні, так і дво- та багатокомпонентні запозичення. В аналізованому матеріалі іспанізмів, що функціонує в американському варіанті англійської мови, найчастотнішими виявилися іменники (88 %), а найрідше зустрічалися прислівники (0.8 %) та прикметники (0.8 %). Дієслова продемонстрували середню частотність (8.7

%). Кількість однослівних запозичень склала 98.3 %, відповідно, 1.7 % виявилися словосполученнями.

Більша частина лексем у нашій вибірці налічує іменники це легко пояснюється тим що процес переходу у дієслів і прикметників більш важкий ніж у іменників. Іменники позначають предмети і поняття, що робить перехід з однієї мови, в іншу майже не помітним.

2.4 Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за ступенем асиміляції

Аналіз фактичного матеріалу показав, що у нашій вибірці зі словників: “Oxford ESL Dictionary for Students of American English”, “Longman dictionary of American English” та “The Online Etymology Dictionary” є: повністю асимільовані запозичення, частково асимільовані запозичення, варваризми або ксенізми. Класифікація взята за А. Уфимцевою. (загальна кількість іспанізмів 117 слів).

Повністю асимільованих запозичень в досліджуваному матеріалі виявилось 46 іспанізмів, із загальної кількості 39.3 %.

1. Серед них: – *albatross* ‘альбатрос’, *alligator* ‘алігатор’, *alpaca* ‘альпака’, *Arizona* ‘Арізона’, *arroyo* ‘сухе русло річки’, *banana* ‘банан’, *barracuda* ‘морська щука, барракуда’, *burrito* ‘буріто’, *cacao*, *cocoa* ‘какао’, *cafeteria* ‘кафетерій’, *California* ‘Каліфорнія’, *chile* ‘чілі’, *chocolate* ‘шоколад’, *Colorado* ‘Колорадо’, *commando* ‘солдат’, *condor* ‘кондор’, *Cordillera* ‘Кардильєри’, *coyote* ‘степовий вовк’ та інші.

Частково асимільованих запозичень в досліджуваному матеріалі виявилось 50 іспанізмів, із загальної кількості 43 %.

Серед них: *anchovy* ‘анчоус’, *Argentina* ‘Аргентина’, *armadillo* ‘броненосець’, *breeze* ‘бріз’, *bronco* ‘дикий кінь’, *burro* ‘віслик’, *caballero* ‘вершник’, *canyon* ‘каньйон’, *carga* ‘завантажити’, *castanets* ‘кастаньети’, *cigar* ‘сигарета’, *cocaine* ‘кокаїн’, *contrabandist* ‘контрабандист’, *cuquear* ‘готувати’, *demarcation* ‘встановлення кордонів’, *desperado* ‘відчайдушна людина’, *dorado* ‘дорадо’ та інші.

Варваризмів в досліджуваному матеріалі виявилось 11, із загальної кількості 9.4 %.

Серед них: *bolero* ‘болера’, *cha-cha-cha* ‘ча-ча-ча’, *conquistador* ‘конкистадор’, *fiesta* ‘карнавал’, *flamenco* ‘народний іспанський танець’, *habanera* ‘хабанера’, *nacho* ‘начос’, *paella* ‘паєлья’, *rodeo* ‘родео’, *rumba* ‘румба’, *zarzuela* ‘оперета’.

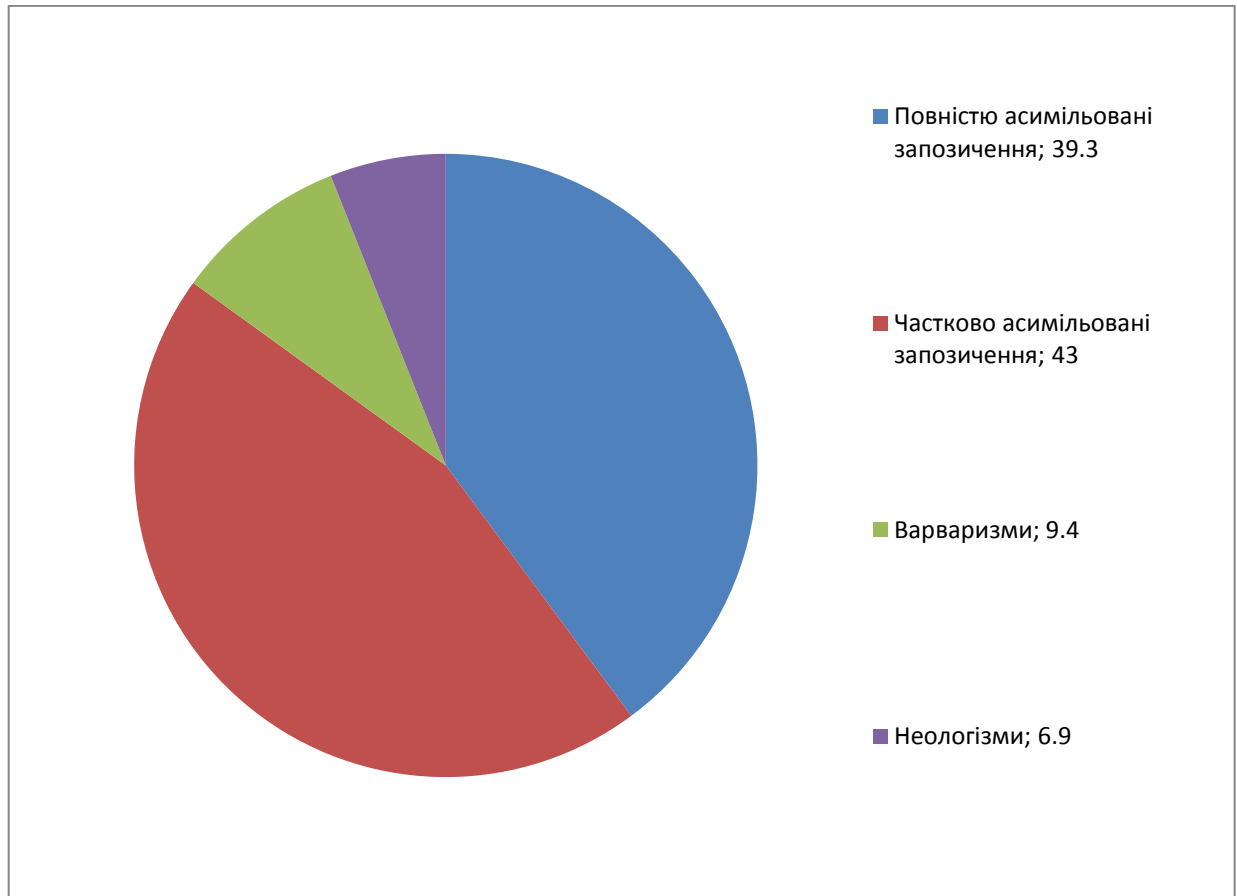
Неологізмів в досліджуваному матеріалі виявилось 8, із загальної кількості 6.9 %.

Серед них: *basuco* ‘брудний кокаїн’, *caudillo* ‘диктатор’, *Fidelismo* ‘политика Фиделя Кастро’, *manana* ‘завтра’, *numero uno* ‘сам, щось видатне’, *puta* ‘повія’, *senorita* ‘сеньорита’, *urban guerrilla* ‘городський партизан’.

Було здійснено квантитативний аналіз для визначення частотності іспанізмів в американському варіанті англійської мови за ступенем асиміляції. Результати аналізу наведено у діагр. 2.3.

Діаграма 2.3

Розподіл іспанізмів в американському варіанті англійської мови за ступенем асиміляції, %

Отже, можемо зробити висновок, що класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за ступенем асиміляції показала, що в її складі є як і повністю асимільовані запозичення, так і частково асимільовані запозичення. В аналізованому матеріалі іспанізмів, що функціонує в американському варіанті англійської мови найчастотнішими виявилися частково асимільовані запозичення (43 %), найрідше зустрічалися неологізми (6.9 %) та варваризми (9.4 %). Повністю асимільовані запозичення продемонстрували середню частотність (39.3 %).

Іспанізми посідають важливий пласт в англійській мові. Вони втручаються у різні сфери буту та життя англомовних носіїв. Більшість з цих

іспанізмів за частиномовною приналежністю відноситься до іменників. А за ступенем асиміляції іспанізми майже порівну поділися між повністю асимільованими та частково асимільованими запозиченнями. Це говорить нам про те що процес асиміляції іспанізмів у англійській мові досить важкий, та повільний.

ВИСНОВКИ

Термін «запозичення» став надзвичайно неоднозначним і включає різні явища, які прагнуть диференціювати дослідники. В загальному розумінні, запозиченням є слово, що було взято з іншої мови в певний період історії і адаптовано відповідно до принципів мови-реципієнта.

Існують різні підстави для класифікації запозичень. Так, за ступенем асиміляції виділяють: 1) повне або інтегральне запозичення (повне запозичення значення, запозичення виразів та словосполучень, запозичення професіоналізмів); 2) часткове або модифіковане запозичення (лексеми, що перейняли не всі значення з мови-донора, лексичне калькування, фразеологічне калькування або переклад, морфологічне калькування, семантичне калькування, морфологічне запозичення, запозичення словотвірних моделей, гібридні запозичення).

За джерелом запозичення виділяють: 1) слова, запозичені зі споріднених мов, 2) слова, запозичені з інших мовних систем. Щодо власне іспанізмів, запозичених американською англійською, то можна виділити: 1) запозичені питомі іспанські слова; 2) слова з інших мов, запозичені за посередництвом іспанської мови, серед яких найчастіше здійснювалися запозичення: а) з індіанських мов (натуаль, кечуа, мов аравакської родини, карибських мов, арауканських мов); б) з арабської мови та ін.

За структурою виділяють: 1) запозичені слова, 2) запозичені морфеми або суміші запозичень, 3) запозичені значення або переклади запозичень / семантичні запозичення.

За тематичними групами науковці найчастіше виділяють такі лексико-тематичні групи запозичень: 1) флора; 2) фауна; 3) продукти харчування; 4) дозвілля та розваги; 5) ландшафт та ін. 6) політика, війна та ін.

Запозичення є продуктивним джерелом поповнення лексичного складу американського варіанту англійської мови за рахунок лексико-фразеологічної

і семантичної деривації. Лексико-фразеологічна деривація відбувається такими шляхами, як: 1) конверсія; 2) афіксація; 3) утворення фразеологізмів. В ході семантичної деривації мають місце такі шляхи змін у детонаціях та конотаціях: 1) генералізація; 2) конкретизація; 3) переосмислення (метафоричне та метонімічне); 4) деградація; 5) елевація.

Функції запозичень мови закладені в узусі і знаходять своє вираження безпосередньо у мовленні на основі співвідношення форми та значення. Існування їх важливе для структурування і творення текстів. З цієї точки зору дотримуємося думки дослідників, які виділяють основні та перехідні специфічні функції запозичень у мовній системі: 1) номінативна (зі специфічними перехідними функціями, як то: номінативно-екзотична, номінативно-уточнювальна, номінативно-історична); 2) аксіологічна; 3) стильова; 4) семантична диференціація або ідентифікація понять; 5) функція терміноутворення; 6) інтернаціоналізація певних шарів лексики і глобалізація окремих складників мовної системи.

Запозичення з іспанської мови мають назву іспанізмів. В американську англійську мову вони були запозичені та вживаються до цього часу для позначення специфічних елементів культури іспаномовних народів, що відсутні в мові-реципієнті і заповнюють у ній мовні лакуни.

Явище «спангліш» виникло через змішання англійської та іспанської мов у США. З соціально-історичної точки зору спангліш виник всередині іспаномовної діаспори, що чинить опір процесу повної асиміляції в суспільстві, де домінує інша етнічна група. З лінгвістичної точки зору спангліш в США має свої відмінності в залежності від штату і міста, що відповідає особливостям мови того регіону Латинської Америки, звідки прибувають іммігранти. Запозичення, що є в англійській мові екзотизмами, в спангліш відображають навколишню дійсність.

Серед дослідників існують різні точки зору щодо оцінки цього явища, так само, як і немає однастайності відносно соціолінгвістичної категоризації

спанглішу. Ми погоджуємося з тими дослідниками, які відносять цей феномен до міжмовності (у термінології Л. Селінкера). Це можна обґрунтувати тим, що спангліш, по-перше, не є однорідним, він охоплює різні контактні діалекти, піджини або креольські мови; по-друге, став результатом взаємодії між іспанською та англійською мовами, що використовуються людьми, які розмовляють обома мовами або частинами обох мов; по-третє, попри те, що на спангліші переважно говорять у США, він поширений також у латиноамериканських країнах та елементи його зустрічаються у Іспанії (переважно у молодіжному середовищі); по-четверте, як мовна система, спангліш представляє собою поєднання іспанської та англійської лексики, граматики та фонетики; по-п'яте, спанглішем можна вважати як різновид іспанської мови з використанням англійської, так і навпаки.

В ході дослідження було відібрано 117 іспанізмів методом типової (районованої) вибірки зі словників: “Oxford ESL Dictionary for Students of American English”, “Longman dictionary of American English” та “ The Online Etymology Dictionary ”. Унаслідок цього нами було визначено 12 лексико-тематичних груп іспанізмів в американській англійській:

1. «Лексика на позначення фауни» із субгрупами:

- а) клас ссавців;
- б) клас риб;
- в) клас комах;
- г) клас птахів;
- д) клас рептилій.

2. «Лексика на позначення їжі та продуктів харчування, а також дій чи процесів у приготуванні» із субгрупами:

- а) лексика на позначення їжі та продуктів харчування;
- б) лексика на позначення дій чи процесів у приготуванні їжі.

3. «Лексика на позначення просторових, часових, кількісних та ін. відношень» із субгрупами:

- а) лексика на позначення просторових відношень;
- б) лексика на позначення кількісних відношень;
- в) лексика на позначення часових відношень.

4. «Лексика на позначення географічних об'єктів» із субгрупами:

- а) лексика на позначення міст;
- б) лексика на позначення штатів;
- в) лексика на позначення морів;,,
- г) лексика на позначення країн;
- д) лексика на позначення островів;
- е) лексика на позначення гір.

5. «Лексика на позначення мистецької сфери» із субгрупами:

- а) лексика на позначення видів танців;
- б) лексика на позначення музичних інструментів.

6. «Лексика на позначення осіб» із субгрупами:

а) лексика на позначення осіб за родом діяльності або професійною приналежністю;

- б) лексика на позначення осіб за особистісними характеристиками;
- в) лексика на позначення осіб за сімейним станом.

7. «Лексика на позначення дій та процесів різного призначення».

8. «Лексика на позначення метеорологічних явищ» із субгрупами:

- а) лексика на позначення явищ топографії;
- б) лексика на позначення явищ у метеорології.

9. «Лексика на позначення явищ культури та дозвілля» із субгрупами:

- а) лексика на позначення закладів культури;
- б) лексика на позначення мистецької продукції;
- в) лексика на позначення спортивного дозвілля;
- г) лексика на позначення засобів проведення дозвілля».

10. «Лексика на позначення заміських об'єктів».
11. «Лексика на позначення наркотичних та табачних виробок».
12. «Лексика на позначення політики, війни та злочинності»:
  - а) лексика на позначення політики;
  - б) лексика на позначення війни;
  - в) лексика на позначення злочинності.

В аналізованому матеріалі іспанізмів, що функціонує в американському варіанті англійської мови найчастотнішими виявилися такі лексико-тематичні групи як «Лексика на позначення географічних об'єктів» (23 %), «Лексика на позначення фауни» (12.8 %), «Лексика на позначення їжі та продуктів харчування, а також дій чи процесів, пов'язаних з приготуванням та споживанням їжі» (13.7 %). Найменш частотними виявилися іспанізми та лексика спангліш в таких групах, як «Лексика на позначення явищ у метеорології та топографії» (4.3 %), «Лексика на позначення просторових, часових, кількісних та інших відносин» (3.4 %) та «Лексика на позначення заміських об'єктів» (1.7 %).

Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за частиномовною приналежністю показала, що в її складі є як однокомпонентні, так і дво- та багатоконпонентні запозичення. В аналізованому матеріалі іспанізмів, що функціонує в американському варіанті англійської мови найчастотнішими виявилися іменники (88 %), а найрідше зустрічалися прислівники (0.8 %) та прикметники (0.8 %). Дієслова продемонстрували середню частотність (8.7 %). Кількість однослівних запозичень склала 98.3 %, відповідно, 1.7 % виявилися словосполученнями.

Класифікація іспанізмів в американському варіанті англійської мови за ступенем асиміляції показала, що в її складі є як і повністю асимільовані запозичення, так і частково асимільовані запозичення. В аналізованому матеріалі іспанізмів, що функціонує в американському варіанті англійської мови найчастотнішими виявилися частково асимільовані запозичення (43 %),

найрідше зустрічалися неологізми (6.9 %) та варваризми (9.4 %). Повністю асимільовані запозичення продемонстрували середню частотність (39.3 %).

Отже, іспанськомовні запозичення посідають вагоме місце у складі американського варіанта англійської мови.

Перспективою подальшого дослідження вважаємо розгляд іспанізмів з огляду на їх структуру та особливі функції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антрушина Г. Б. Лексикология английского языка : научн. пособ. Москва : Высшая школа, 1985. 223 с.
2. Аристова В. М. К истории английских слов в русском языке : автореф... дис. канд. наук. Самарканд, 1968. 34 с.
3. Ахмад А., Балуюн С. Заимствованная лексика в английском языке : испанский пласт. *Филологические науки*. 2016. №4-1 (58).С. 60- 62.
4. Бандурко З. В. Особливості функціонування запозичених слів у складі сучасної німецької мови. *Наукові записки*. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/1287> (дата звернення: 25.09.2019).
5. Бацевич Ф. С., Чернуха В. С. Функції запозичень у сімейному спілкуванні україномовної особистості. *Мова і суспільство*. 2013. № 4. С. 25 – 32.
6. Вайнрайх У. Мовні контакти. Стан та проблеми дослідження : монографія. Київ : Прогрес, 1979. 364 с.
7. Вершинина Е. Г. Влияние субстратных и адстратных факторов на формирование лексики национальных вариантов испанского языка Кубы, Пуэрто-Рико и Доминиканской Республики : автореф. дис... канд. филол. наук : 10.02.05. Москва, 2002. 194 с.
8. Виноградов В. С. Лексикология испанского языка : учебник 1-е изд., Москва : Высш. шк., 1994. 293 с.
9. Виноградов В. С. Лексические вопросы перевода художественной прозы: монография. Москва : Высш. школа, 1978. 174 с.
10. Выготский Л. С. Анализ эстетической реакции : Психология искусства. Москва : Лабиринт, 2011. 480 с.

11. Гавриш І. В. Українська наукова мова : проблеми і перспективи. Київ : Вища школа, 1998. 306 с.
12. Голдованський Я. А. Етапи розвитку слів іншомовного походження в лексичній системі мови-реципієнта. Київ : Вища школа, 1983. 172 с.
13. Гончаренко Л. Функціональний аспект запозичень. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2010. Вип. 23. Ч. 4. С. 294 – 301.
14. Гудима Н. В. Семантика та стилістичні функції запозичень у мові української постмодерністської прози : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.01. Чернівці, 2011. 25 с.
15. Дебрен М. Теоретические и прикладные аспекты межъязыковой девиатологии: автореф. дис. канд. фил. наук : 10.02.19. Новосибирск, 2006. 28 с.
16. Ефремов Л. П. Сущность лексического заимствования и основные признаки освоения заимствованных слов : автореф. дис... канд. филол. наук. 1959. Алма-Ата, 1959. 22 с.
17. Зорівчак Р. Г. Іноземна мова як засіб глибшого пізнання мови. *Рідне слово*. 1973. Вип. 7. С. 95—99.
18. Исаева А. В. Испанизмы в романе Эрнеста Хемингуэя «Фиеста (и восходит солнце)» *Актуальные вопросы современной филологии и журналистики*. 2018. №3 (30). С. 40—44.
19. (ИЛЗАЯ) Испанские и латиноамериканские заимствования в английском языке. URL : <https://clasesdeespanol.ru> (дата звернення: 03.10.2019).
20. Кондрашов Н. Предисловие. *Пражский лингвистический кружок*. Москва: Прогресс, 1967. С. 558.
21. Крысин Л. П. Иноязычные слова в современном русском языке : монография. Москва : Наука, 1968. 208 с.

22. Левицький А. Е. Функціональні зміни в системі номінативних одиниць сучасної англійської мови : автореф. дис. д-ра філол. наук : 10.02.04 Київ, 1999. 36 с.
23. Мамонтова Т. Н. Специфика функционирования заимствованных слов в индивидуальном лексиконе : автореф. дис... канд. филол. наук : 10.02.19 Тверь, 2004. 18 с.
24. Маслов Ю. С. Введение в языкознание : учеб. для филол. Москва : Высшая школа, 1998. 560 с.
25. Олійник А. Д. Роль запозичень-англіцизмів у розвитку сучасної української мікроекономічної термінології : автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2002. 19 с.
26. Орешкина М. В. К вопросу классификации заимствованной лексики. *Функциональная лингвистика*. 1994. Часть I. Симферополь, 1994. С. 73—75.
27. Ортега-и-Гассет Х. Две великие метафоры. Теория метафоры. Москва: Прогресс, 2005. 512 с.
28. Питолин Д. В. Спанглиш как явление языковой межкультурной коммуникации. *Педагогическое образование в России*. 2014. № 6. С. 55 – 58.
29. Потебня А. А. Из записок о русской грамматике. Москва : Просвещение, 1968. 269 с.
30. Раєвська Н. М. Англійська лексикологія. Київ : Вища школа, 1957. 205 с.
31. Реформатский А. А. Введение в языкознание. Москва : Просвещение, 1967. 544 с.
32. Рогозная Н. Н. Новое в лингвистике : к теории интерязыка. *Вестник Бурятского государственного университета*. 2009. Вып. 10. С. 78-82.
33. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ : Вища школа, 1988. 328 с.

34. Сімонок В. П. Лексико-семантична рецепція іншомовної лексики в українській мовній картині світу : автореф. дис. д-ра. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2002. 20 с.
35. Усманаєв Х. М. Слова англійського мови, запозичені з іспанського. *Молодой ученый*. 2018. №27. С. 186—189.
36. Уфимцева А. А. Слово в лексико-семантичній системі мови. Москва : Наука, 1968. 198 с.
37. Фомина М. И. Современный русский язык. Лексикология. Москва : Академия, 1983. 56 с.
38. Цвигун Т. Метафора и метонимия Романа Якобсона. URL: <http://avantgarde.narod.ru/beitraege/bu/doski/tc.htm>. (дата звернення: 03.10.2019).
39. Шовкопляс Ю. О. Лінгвальні особливості засвоєння іспанських запозичень англійською мовою США. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VII(56), Issue : 190, 2019. P. 48—52.
40. Щерба Л. В. Языковая система и языковая деятельность. Ленинград : 1974. 124 с.
41. Юнацька А. Б. Вербалізація стереотипів іспаномовної культури в американському варіанті англійської мови. світу : автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя. 2006. 19 с.
42. (CECENR) Castro Roig X. El ciberespañol, el español comercial y el español neutro en la Red. *Second Seminar on the Transatlantic Dimension of the Spanish Language*. Nueva York, 2001. URL : <http://www.spansig-apuntes.org>. (дата звернення: 15.10.2019).
43. Franco J. C., Solorio T. Baby-Steps Towards Building a Spanglish Language Model. University of Texas at El Paso. Digital Commons. UTEP Technical Departmental, 2007. 99 p.
44. (HEEU) Garrido Medina J. Hispano y español en Estados Unidos. *II Congreso Internacional de la Lengua Española. Valladolid, España*. 2001. URL:

<http://www.cervantes.es/congresosdelalengua.es/default.htm>. (дата звернення: 15.10.2019).

45. González Echeverría R. Hablar spanglish es devaluar el español. *Clarín*, 3.03.2004. URL: <http://www.casadellibro.com/palabra.html>. (дата звернення: 10.10.2019).

46. Hughes J. *The Morphology of Dobel, Aru, with Special Reference to Reduplication*. Grimes. L. : Harvard University Press, 2000. 54 p.

47. (ECCP) Moreno Fernández F. *Espanglish: la casa de cien puertas*. URL: http://www.cervantes.es/v_cile/. CVC, Madrid, 2004. (дата звернення: 12.10.2019).

48. Palacios Betanzos O. *El español en Estados Unidos : problemas y logros. II Congreso Internacional de la Lengua Española. Valladolid, España*. 2001. URL: <http://www.cervantes.es/congresosdelalengua.es/default.htm>. (дата звернення: 10.10.2019).

49. Pfaff C.W. Constraints on Language Mixing: *Intrasentential Code-Switching and Borrowing in Spanish English*. 1979. P. 291-318.

50. Selinker L. Interlanguage. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*. 1972. Vol.10. P. 209–232.

51. Shulman D. Spanish Words in American English. *American Speech*. 1955. Vol. 30. P. 227—231.

52. Stavans I. Impulsor del spanglish desafía a profesores, traductores y lingüistas. *Second Seminar on the Transatlantic Dimension of the Spanish Language*. Nueva York, 2001 URL: <http://www.casadellibro.com/palabra>. (дата звернення: 16.10.2019).

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

53. Longman dictionary of America English. *New edition*. Essex : 1997. 932 p.
54. Hornby A. S. ESL Dictionary for Students of American English. Oxford : 1996. 714 p.
55. Harper D. The Online Etymology Dictionary. Reference. URL: <http://www.etymonline.com>. (дата звертання: 02.09.2019).

ДОДАТОК

Іспанізми та лексика спангліш в американському варіанті англійської мови

1. *albatross* ‘альбатрос’; від іспанського: el alcaduduz
2. *alligator* ‘алігатор’; від іспанського: el lugarto
3. *alpaca* ‘альпака’; від іспанського: la alpaca
4. *anchovy* ‘анчоус’; від іспанського: la anchoa
5. *Argentina* ‘Аргентина’
6. *Arizona* ‘Арізона’
7. *armadillo* ‘броненосець’; від іспанського: el armadillo
8. *arroyo* ‘сухе русло річки’; від іспанського: el arroyo
9. *atras* ‘назад’; від іспанського: atras
10. *banana* ‘банан’; від іспанського: la banana
11. *barracuda* ‘морська щука, барракуда’; від іспанського: la barracuda
12. *basuco* ‘брудний кокаїн’; від іспанського: el basuco
13. *bolero* ‘болера’; від іспанського: el bolero
14. *breeze* ‘бріз’; від іспанського: la brisa
15. *bronco* ‘дикий кінь’; від іспанського: el bronco
16. *Buena Vista* ‘Буена Віста’
17. *burrito* ‘пшеничний корж’; від іспанського: el burrito
18. *burro* ‘віслиук’; від іспанського: el burro
19. *caballero* ‘вершник’; від іспанського: el caballero
20. *cacao, caca* ‘какао’; від іспанського: el cacao
21. *cafeteria* ‘кафетерій’; від іспанського: la cafetería
22. *cha-cha-cha* ‘ча-ча-ча’; від іспанського: cha cha cha
23. *California* ‘Каліфорнія’

24. *canyon* ‘каньйон’; від іспанського: el cañon
25. *carga* ‘завантажити’; від іспанського: cargar
26. *castanets* ‘кастаньети’; від іспанського: la castañetas
27. *caudillo* ‘диктатор’; від іспанського: la caudillo
28. *chile* ‘чілі’; від іспанського: el chile
29. *chocolate* ‘шоколад’; від іспанського: el chocolate
30. *cigar* ‘сигарета’; від іспанського: el cigarro
31. *cocaine* ‘кокаїн’; від іспанського: la coca
32. *cockroach* ‘тарган’; від іспанського: la cucaracha
33. *Colorado* ‘Колорадо’
34. *commando* ‘солдат’; від іспанського: commando
35. *condor* ‘кондор’; від іспанського: el còndor
36. *conquistador* ‘конкистадор’; від іспанського: el conquistador
37. *contrabandist* ‘контрабандист’; від іспанського: el contrabandista
38. *Cordillera* ‘Кардильєри’; від іспанського: la cordillera
39. *coyote* ‘степовий вовк’; від іспанського: el coyote
40. *coquear* ‘готувати’; від іспанського: cocinar
41. *demarcation* ‘встановлення кордонів’; від іспанського:
demarcacion
42. *desperado* ‘відчайдушна людина’; від іспанського: desesperado
43. *Dominican Republic* ‘Домініканська республіка’
44. *dorado* ‘дорадо’; від іспанського: el dorado
45. *El Paso* ‘Єль Пасо’
46. *embargo* ‘схопити’; від іспанського: embargar
47. *escalade* ‘військовий штурм’; від іспанського:
48. *fajita* ‘фахітас’; від іспанського: el fajitas
49. *Fidelismo* ‘политика Фиделя Кастро’; від іспанського: Fidelismo
50. *fiesta* ‘карнавал’; від іспанського: la fiesta

51. *flamenco* ‘народний іспанський танець’; від іспанського: la flamenco
52. *Florida* ‘Флоріда’
53. *Fresno* ‘Фресно’
54. *granadero* ‘член спеціальної служби у Мексиці’; від іспанського: granade
55. *grenade* ‘граната’; від іспанського: la granade
56. *groceria* ‘бакалія’; від іспанського: la especieria
57. *guitar* ‘гітара’; від іспанського: la guitarra
58. *habanera* ‘хабанера’; від іспанського: habanera
59. *junta* ‘рада’; від іспанського: la junta
60. *Las Vegas* ‘Лас-Вегас’
61. *Los Angeles* ‘Лос Анджелес’
62. *Majorca* ‘о. Майорка’
63. *manana* ‘завтра’; від іспанського: mañana
64. *mano a mano* ‘сам на сам’; від іспанського: mano a mano
65. *marijuana* ‘маріхуанна’; від іспанського: la mariguana
66. *matador* ‘вбивця’; від іспанського: matador
67. *Mexico* ‘Мексика’
68. *Molucca Sea* ‘Молукське море’
69. *Montana* ‘Монтана’
70. *Monterey* ‘Монтерей’
71. *mosquito* ‘комар’; від іспанського: el mosquito
72. *mustang* ‘мустанг’; від іспанського: el mustang
73. *nacho* ‘начос’; від іспанського: el nacho
74. *Nevada* ‘Невада’
75. *New Mexico* ‘Нью Мексико’
76. *numero uno* ‘сам, щось видатне’; від іспанського: numero uno
77. *nutria* ‘нутрія’; від іспанського: la nutria

78. *padre* ‘священик’; від іспанського: el padre
79. *paella* ‘паєлья’; від іспанського: la paella
80. *pelota* ‘гра у м'яча’; від іспанського: la pelota
81. *Philippines* ‘Філіпіни’
82. *photonovel* ‘фотороман’; від іспанського: la photonovela
83. *playa* ‘пляж’; від іспанського: la playa
84. *plaza* ‘площа’; від іспанського: la plaza
85. *potato* ‘картопля’; від іспанського: la patata
86. *pronto* ‘поспішати’;
87. *pueblo* ‘поселення індіанців, село’; від іспанського: el pueblo
88. *puta* ‘повія’; від іспанського: la puta
89. *ranch* ‘ранчо’; від іспанського: el rancho
90. *ratoon* ‘давати паростки’; від іспанського: rattar
91. *reefer* ‘сигарета з маріхуаною’; від іспанського: el grifo
92. *renegade* ‘зрадити’; від іспанського: renegadar
93. *rodeo* ‘родео’; від іспанського: el rodeo
94. *rumba* ‘румба’; від іспанського: la rumba
95. *San Antonio* ‘Сан Антоніо’
96. *San Francisco* ‘Сан Франциско’; від іспанського:
97. *Santa Ana* ‘Санта Ана’
98. *Santa Cruz* ‘Санта Круз’
99. *savvy* ‘знати’; від іспанського: saber
100. *senorita* ‘сеньйорита’; від іспанського: la señorita
101. *sierra* ‘гірський ланцюг’; від іспанського: la sierra
102. *Sierra Nevada* ‘Сьєра Невада’
103. *stampede* ‘панічна втеча людей’; від іспанського: stampede
104. *taco* ‘так’; від іспанського: el taco
105. *tango* ‘танго’; від іспанського: el tango
106. *telenovela* ‘мільна опера’; від іспанського: la telenovela

107. *Texas* ‘Техас’
108. *tobacco* ‘табак’; від іспанського *el tabaco*
109. *tomato* ‘помидор, томат’; від іспанського: *el tomato*
110. *tornado* ‘повертати, торнадо’; від іспанського: *tornar*
111. *tortilla* ‘кукурузний корж’; від іспанського: *la tortilla*
112. *tuna* ‘тунець’; від іспанського: *la tuna*
113. *Utah* ‘Юта’
114. *vamoose* ‘тікати’; від іспанського: *vamos*
115. *vanilla* ‘ваниль’; від іспанського: *la vainilla*
116. *urban guerrilla* ‘городський партизан’; від іспанського: *urbano guerrilla*
117. *zarzuela* ‘оперета’; від іспанського: *la zarzuela*

SUMMARY

The presented paper is dedicated to the analysis of such a topical problem as Spanish borrowings in American English.

The object of the work can be defined as Spanish borrowings.

The main aim of the paper consists in characterizing the features of borrowing as a linguistic problem, and to analyze Spanish borrowings American English.

Achieving the goal of the work involves the following objectives:

- to investigate the problem of defining borrowing;
- to consider the main approaches to the classification of borrowing in modern linguistics;
- to explore Spanglish as a linguistic phenomenon;
- to analyze Spanish borrowings and Spanglish vocabulary in American English according to different classifications.

The scientific novelty of the study of the proposed a systematic approach to Spanish borrowings in American English. The lexical-thematic classification of Spanish borrowings and Spanglish vocabulary in American English has been clarified.

Key-words: *borrowings, Spanish borrowings, American English, Spanglish, Hispanism*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Погорілий Микола Геннадійович, студент 2 курсу магістратури, форми навчання заочної, факультету іноземної філології, спеціальність філологія, освітньо-професійна програма мова і література (англійська), адреса електронної пошти ars710913@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Іспанськомовні запозичення у складі американського варіанта сучасної англійської мови» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата 09.01.2020

Підпис _____

ПІБ (студент) Погорілий М. Г.